

ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ - ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ 15 ΘΗΜΕΡΟΝ

ΑΠΟ ΤΑΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΧΝΙΚΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΤΟΥ "ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ,"

JEAN RICHERIN - Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑ - ΛΑΥΡΑ

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΜΙΑΡΚΑΣ

ΚΙ' ΑΝ ΠΕΘΑΝΩ.... ΔΕΝ ΠΕΘΑΙΝΩ.....

ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΤΑ ΦΙΛΙΑ ΞΕΧΝΙΩΝΤΑΙ..... ΠΕΤΟΥΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΥΝ
ΦΤΕΡΑ. ΕΝΑ ΜΑΣ ΜΕΝΕΙ ΚΑΙ ΜΑΣ ΚΑΙΕΙ ΤΑ ΧΕΙΛΙΑ ΠΑΝΤΟΤΕΙΝΑ.
ΤΟ ΣΤΕΡΝΟ ΦΙΛΙ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ ΜΑΣ. ΠΑΡΤΟ ΤΩΡΑ..... ΚΑΙ ΤΡΑΒΑ!

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ

ΕΚΤΥΠΟΥΤΑΙ

Κ. Α. ΦΩΤΑΚΗ

ΤΟ ΑΠΟΠΑΙΔΟ

ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟ ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ
ΕΚΔΟΣΙΣ "ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ,"

ΤΟ ΑΠΟΠΑΙΔΟ είνε τὸ ἔργον πού θ' ἀφίση ἐποχή στα χρονικά μας.

ΤΟ ΑΠΟΠΑΙΔΟ ὄλοι ὅσοι τὸ διαβάσουν, θὰ δοκιμάσουν αἴσθημα βαθείας συγκινήσεως.

ΤΟ ΑΠΟΠΑΙΔΟ θὰ προκαλέση τὰ δάκρυα καὶ στοὺς πιὸ ψύχραιμους ἀναγνώστας.

ΤΟ ΑΠΟΠΑΙΔΟ ξεφεύγει ἀπ' τὰ σύνορα τῆς στενῆς ἠθογραφικῆς πεζογραφίας, γιὰ νὰ συναγωνιστῇ τὰ ἔργα τοῦ παγκοσμίου ἐνδιαφέροντος.

ΤΟ ΑΠΟΠΑΙΔΟ ἐκτυλίσσεται σὲ σκηνὲς ρεαλιστικῆς, παρμένεσ μετ' ἀπ' τὸ βόρβορο τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, γιομάτες σκληρότητα καὶ φρίκη, πού ἡ δυνατὴ πέννα τοῦ συγγραφέως ἐπιτυχημένα ζωγραφίζει, παρουσιάζοντας μία κοινωνία φαύλη καὶ κολασμένη, ἱκανὴ γιὰ νὰ δημιουργήσῃ ἓνα μεγάλο θῦμα.

Τὸ Ἀπόπαιδο ὑπεδύθη ὁ ἠθοποιὸς τοῦ θιάσου Κοιοπούλης.
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Τὸ εἶνε ὁ ἦθος τοῦ μυθιστορήματος.

ΤΟ ΑΠΟΠΑΙΔΟ ὅσοι διαβάσουν, θὰ αἰσθινθοῦν μετ' τῆ ψυχὴ τους ἓνα συναρπαστικὸ ἐπαναστατικὸ ἄνεμο ὑπὲρ τοῦ θύματος κα' ἐνάντια τῶν δασκάλων, γονέων, τῶν ὀργάνων τῆς ἐξουσίας, πού συνήργησαν, γιὰ νὰ καταστήσουν τὸ πλάσμ' αὐτὸ δυστυχισμένο κα' ἀξιοδάκρυτο στὸν κόσμο τοῦτο.

Ἐνα τέτοιο μεγαλόπνευστο ἔργο ἄνέλαβε ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος «Παντογνώστης» νὰ ἐκδόσῃ, μετ' τὴν στερεὰν ἐπίδοδα, ὅτι θὰ ἐξυπηρετήσῃ, ὄχι μόνον τὸ πολὺ κοινόν, ἀλλὰ καὶ γενικὰ μιὰν ἀνώτερη, αὐστηρὴ ἀπαίτηση, περὶ ἀναδείξεως ἐνὸς φιλολογικῆς ἔργου ἱκανοῦ ν' ἀντιπροσωπεύσῃ καὶ τιμήσῃ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα.

ΛΙΑΝ ΠΡΟΣΕΧΩΣ ΤΟ "ΑΠΟΠΑΙΔΟ,"

ΠΑΝΟΓΝΩΣΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΤΗΝ 1 & 16 ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ—ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ—ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : 32 ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32

ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

Ἀθῆναι—Παρίσιοι, 1 Νοεμβρίου 1924

ΑΡΙΘ. 21 [69]

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ-ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ-ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΑΓΓΕΛΟΥ ΔΟΞΑ. — Ῥαοὺλ Πονσόν [Ἀνταπόκρισις ἐκ Παρισίων. Μετ' εἰκόνας].
ΣΩΚΡ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ. — Ἐνα ταξίδι εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Μωάμεθ. [Τέλος].
FRÉDÉRIC GODET. — Ὁ Ἰησοῦς Χριστός. [Διασκευὴ Κ. ΜΕΓΑΛΛΗΝΟΥ]. (Συνεχία).
VESPER. — Συγκοινωνία. — Ἡ Κομιλφώ. — Δίχως σπέρτα. — Σὰ νὰ μὴ φτάναν. [Τὰ σατυρικά μας].
ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΠΕΤΡΙΔΗ. — Τρεῖς μάκαρες... οἱ τὸτ' ὄλοντο. — Τὰ σφουγγαράδικα. [Β' οἰκία Ἐξαστίχων].
Κ. Α. ΦΩΤΑΚΗ. — Τὸ πέταγμα τῆς Κατινίτσας. [Ἑλληνικὰ Διηγήματα].
Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ. — Ὁ Σκύλλος. Κεφάλαιον Κστ'. Ἡ ὥραία τοῦ Στέμματος. [Ἀθηναϊκὸν Μυθιστόρημα 1876—1878].
„ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ“ — Τὸ Ἀπόπαιδο. [Μία νέα ἔκδοσις].
ΑΠΟ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ. — Ἐπιστήμαι—Τέχναι—Γράμματα—Εἰδήσεις—Περίεργα.
Ι. Δ. ΦΩΚΙΤΗ. — Πεντανησιακὴ Ἐπετηρίς.

Μὴν ξεχνᾶτε ὅτι τὸ ἀριστούργημα τοῦ André Lichtenberger «Ο ΜΙΚΡΟΣ ΒΑΣΙΛΗΑΣ» ἀρχίζει μετ' τὴν πρωτοχρονιά.

* ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΑΧ 3 *

Ο ΝΕΟΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ

ΡΑΟΥΛ ΠΟΝΣΟΝ

Ὁ πολὺς ποιητὴς τοῦ Καρτιέ—Λατέν—Μολιέρου τῆς λυρικῆς ποιήσεως καὶ Κολλινὸς τῆς μωσεμικῆς ζωῆς — Ἡ ποιητικὴ του ἐργασία περισσότερα τοῦ Οὐγγῶ καὶ διπλασία τοῦ Ρονοάρ. — Ἡ δόξα τὸν σιεφανώνει εἰς τὸ 76ον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ—ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Χθές, 28ην τοῦ μηνὸς τὰ μέλη τῆς Ἀκαδημίας Goncourt, συνελθόντα εἰς γενικὴν συνέλευσιν, ἐξέλεξαν ὡς μέλος τῆς Ἀκαδημίας τὸν ποιητὴν Ραοὺλ Πονσόν, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Αἰμιλίου Μπερζερᾶ. Διὰ τὴν αὐτὴν ἔδραν ἦσαν ὑποψήφιοι εἰ Μωκλέρ καὶ ὁ Ντυχαμέλ, ἡ δ' ἐκλογή τοῦ λησμονημένου Πονσόν, ἦτον ἐντελὴς ἀπροσδόκητος.

Ὅλοι τὸν εἶχαν ξεχασμένο κα' ἐκεῖνος ἀδιαφοροῦσε τελείως γιὰ τὸν κόσμον. Γνήσιος ἀντιπρόσωπος μιᾶς γενεᾶς πού αἰ συνθήκαι τῆς ζωῆς τὴν ἐξωστράκισαν ὀριστικῶς, ἥρωικὸς μωσὲμ τοῦ θρυλικοῦ Καρτιέ—Λατέν, ποιητὴς μετ' ἄλλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, ὁ Πονσόν, ἐδέχθη ἀσυγκίνητος τὸν στέφανον τῆς δόξης πού ἦρθε νὰ στεφανώσῃ τὰ λευκά του μαλλιά πού σκεπάζουν ἐβδομήντα ἐξ ὀλοκλήρους Ματούς.

Τὴν ἐκλογὴν του τὴν ἐμαθεν ὁ ποιητὴς ἑαφνικὰ ἀπὸ ἓνα ρεπόρτερ πού ἦρθε νὰ τοῦ πάρῃ συνέντευξιν καθὼς

έπινε τόν πρωινό του καφέ σ' ένα «μπιστρό» τού μπουλ-
δάρ Σαιν-Μισέλ, κάτω από τὸ ξενοδοχείον ἑνὸς στενοῦ
δρομάκου τού Καρτιέ—Λατέν, εἰς τὸ ἕκτον πάτωμα τοῦ
ὁποίου ὁ ποιητὴς κρατᾷ ἕνα ζωμάτιον.

Δὲν ἐπερίμενε νὰ ἐκλεγῇ Ἀκαδημαϊκός, ὁ ἴδιος δέ,
τὴν προηγουμένην ἡμέραν εἰς τὸ φιλολογικὸν καφενεῖον
τῆς «Ροτόνας» τοῦ Μονπαρνὰς ἐξεδήλωσε τὴν γνώμην
ὅτι ἔπρεπε νὰ βραβευθῇ ὁ Μάρκολλος Ἀρνὰκ διὰ τὸ ἔρ-
γον του «Brelan de joie».

Ἔτσι ἐχρειάσθη ἀρκετὸς κόπος διὰ νὰ πεισθῇ ὅτι
ἦτο πράγματι ἀληθινὴ ἡ ἐκλογή του. Καὶ ὅταν τὸν ἐρώ-
τησαν γιὰ τὰς ἐντυπώσεις του, ἐσκέφθη κάμποσιν ὥρα
καὶ ἀπήντησε.

— Μά, δὲν εἶνε ἄσχημα βέ-
βαια, γιὰτὶ τώρα θὰ γίνω γνωστὸς
καὶ οἱ ἐκδόται θ' ἀγοράσουν τὰ
ποιήματά μου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον
θὰ μὲ κἀνῆ νὰ περάσω ἕνα ζεστό
χειμῶνα. Κι' ἦταν ἀλήθεια ἐπὶκαι-
ρος, γιὰτὶ τὸ κρῦο ἄρχισε καὶ δὲν
χωρατεύει.

Μὴ νομίζετε ὅτι στὰ λόγια αὐ-
τὰ κρύβεται κανένα πυροτέχνημα
προσποιήσεως. Εἶνε ἡ γυμνὴ ἐν-
τύπωσις τοῦ γηραιοῦ «μαίτρ». Τὰ
προσχήματα καὶ οἱ καρυκευμένες
ἐκφράσεις εἶνε ἄγνωστες γι' αὐτόν.
Τύπος ἀρχαῖος τοῦ Καρτιέ—Λα-
τέν, ἀποτελεῖ τὴν ζωντανὴν του
ἱστορίαν καὶ ἡ εὐθυμὴ ζωὴ του μὲ
τὴν ἄλλοτε παρέα του εἰς τὴν ὁ-
ποίαν συγκατελέγετο καὶ ὁ Ρισ-
πὲν (Ἀκαδημαϊκὸς ἤδη τῆς ἄλλης Ἀκαδημίας) ἔχει ἀ-
φίσει ἐποχὴν.

Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο ὁ Πονσόν, ἔνεν εἶχε οὔτε κἀν τὴν σο-
φίτα εἰς τὴν ὁποίαν κατοικεῖ σήμερα. Ἦταν ἄστεγος. Καὶ
ὅταν ἐξοικονομοῦσε μερικὰς δεκάρας ἀγόραζε κρασί τὸ
ὁποῖον ἔναποθήκευεν, ἐλλείψει κάδας, εἰς τὸ χῶμα τοῦ
συντριβανιοῦ τῶν Μεδίκων, κάτω ἀπὸ τοὺς θάμνους μιᾶς
ἀγριοτριανταφυλλιάς, ἔξω ἀπὸ τὸν κήπο τοῦ Λουξεμβούρ-
γου. Ἔτσι τὸ κρασί του ἦταν πάντα δροσερὸ καὶ ἀσφα-
λισμένον στὴν ἀπόκρυφὴ κάδα του. Τὸ πνεῦμα τῆς ἐπο-
χῆς ἐκεῖνης ἐμψυχώνει μέχρι σήμερα τὸν ποιητὴ. Θὰ ἔ-
λεγε κανεὶς πῶς εἶνε ὁ Ἀνακρέων ξαναγεννημένος.
«Στοὺς χοροὺς καὶ στὰ τραγούδια ρίχνει πέρα τὸ ραβδί». Εἶνε
σχεδὸν ὀγδόντα χρονῶν, κι' ἔμεις θαλερός, ροδοκόκι-
νος, αἰσιόδοξος, εὐθυμος. Ἡ διάθεσις αὐτῆ χαρακτηρί-
ζει καὶ ὀλόκληρον τὸ ἔργον του ἀνερχόμενον εἰς 150,000
στίχους. Μόνον στίχους. Τοῦ εἶνε ἀδύνατον νὰ γράψῃ
ἔστω καὶ μίαν γραμμὴν πρόζας.

Οἱ περισσότεροι στίχοι του ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν
«Journal» εἰς τὴν ὁποίαν ἐδημοσίευε χρόνια καὶ χρόνια
κάθε μέρα τὸ περίφημον «ἔμμετρο χρονικόν». Τὰ ἔμμε-

τρα αὐτὰ χρονικὰ περιελήφθησαν εἰς τὴν μόνην ἐκδομέ-
νην ποιητικὴν συλλογὴν τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «ἡ Μοῦσα
στὸ Καμπαρέ». Διαυγὴ καὶ καλλιστοφρα τραγούδια στὸ
κάδρο τοῦ εὐθυμοῦ λυρισμοῦ ζωγραφίζουσι ὑπέροχα τὴν
μυσεμικὴν του ζωὴ μέσα στὰ καφενεῖα, στὰ καμπαρέ,
στὶς ταβέρνες ὅπου εἶχε κυριαρχήσει ἐπὶ μισὸν αἰῶνα.

*
**

Παρ' ὅλον ὅμως τὸ ἐλαφρὸν θέμα τους οἱ στίχοι τοῦ
Πονσόν ἀνήκουν εἰς τὴν σοβαρώτερην τέχνην, ὁ δὲ ποιη-
τὴς τους ἀνήκει εἰς τὴν χορείαν τῶν μεγάλων ποιητῶν
ποῦ ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἡ Γαλλία ἀπὸ τοῦ Villon μέχρι
τοῦ Jean Moreás.

Ὅπως ἡ δραματικὴ ποίησις
διαιρεῖται εἰς τραγῳδίαν καὶ κω-
μῳδίαν, ἔτσι καὶ ἡ λυρική ποίη-
σις ἔχει δύο μορφάς. Τὴν μιά βα-
ρειὰ σὰ σιδηρὸν καὶ τὴν ἄλλη σὰν
πούπουλο ἐλαφρύ. Ὁ Πονσόν εἶ-
ναι ὁ ἰσχυρὸς ἀντιπρόσωπος τῆς
δευτέρας μορφῆς. Μέγας λυρικός
κωμῳδός. Μήπως ὁ Μολλιέρος δὲν
εἶναι μέγας σὰν τὸν Ρακίνα; κι'
ὅμως πόσον ἀντίθετοι εἶνε στὴν
τεχνικὴν τους ἐκδήλωσιν; Μήπως ὁ
Ὀδγκῶ, ὁ Λαμκρινός, ὁ Μπωντ-
λαίρ δὲν ἔχουν ἀπέναντί τους, μὰ
ὀλόκληρα ἀντίθετα τοὺς ἰσαξίους συ-
ναδέλφους τους, Ρενιέ, Μπουαλω,
Λὰ Φονταίν; Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ
μὲ τὸν Ἀκαδημαϊκὸν τῆς σήμερον.

Ὁ Πονσόν εἶνε ὁ Μολλιέρος τοῦ λυρισμοῦ. Δὲν εἶνε οὔτε ὁ
Σκαρρόν, οὔτε ὁ Ντ' Ἀσσουσύ, ὅπως ὁ ἴδιος θέλει νὰ
χαρακτηρίσῃ τὸν ἑαυτοῦ :

Las! pauvre poète burlesque
Tintamarre — funambulesque,
Qu' est — ce que je viens faire ici ?
Moi qui m' attarde en quelque sorte
— Si la vanité ne m' emporte —
Entre Scarron et S' Assoucy...

Ὁ Ponchon ἐκτὸς τῆς ἀτομικῆς του τέχνης, ἀποτε-
λεῖ μίαν περίεργον συγκεντρωτικὴν ἀνθολογίαν τῆς Γαλ-
λικῆς ποιήσεως. Ἀφοῦ μὲ τὸ καθάριον Γαλατικὸν του πνεῦ-
μα ἐσκιτοάρισε λυρικὰ τὴν ἔμπνευσίν του, τελείως δια-
φορετικὰ ἀπὸ τὸν Μαλερμπιανὸ κλασικισμό, ἔγινε ὁ
ἐπαναστάτης τοῦ συγχρόνου Γαλλικοῦ στίχου κι' ἐπέρα-
σεν ἐπάνω ἀπ' ὅλες τὶς κορυφὰς ποῦ παισιώνουν τὸν
Γαλλικὸν Παρνασσό. Ἐμιμήθη ὅλους. Ἀλλὰ τοὺς ἐμιμήθη
πρωτότυπα. Αὐτὴ εἶνε ἡ τέχνη του. Ὅπως ἡ παρωδία
εἶνε ἡ τέχνη τῆς σατυρογραφίας. Εἰς τὸ πνευματικόν
του θερμοκήπιον συμβάλλουν φανερά ὁ Ραμπελαί, ὁ Ρον-

Κωμῳδία

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙΩΤΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΕΝΑ ΤΑΞΕΙΔΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΜΩΑΜΕΘ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

ΑΙ ΙΕΡΟΠΡΑΞΙΑΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΟΣ — Η ΔΙΜΟ-
ΣΤΑΓΗΣ ΠΕΔΙΑΣ — Η ΚΟΙΛΑΣ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ —
ΕΙΣ ΤΑ ΑΔΥΤΑ ΤΗΣ ΜΕΚΚΑΣ — Η ΜΕΛΙΝΑ ΚΑΙ Ο
ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ — Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ ΤΩΝ
ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΩΝ.

Φαντάζεται τις τὴν γραφικότητα τοῦ θεάματος τῆς μυρ-
μηκιάς ἐκεῖνης τῶν 300 χιλιάδων λευκοφορεμένων ἀνθρώ-
πων, καθ' ἣν στιγμὴν περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἀνατέμ-
πουσι πάντες ὁμοῦ τὴν πρὸς τὸν Ὑψιστον δέσιν μὲ
κανονικὰς καὶ συγχρόνους γονυκλισίας!

Κατόπιν κατὰ σειρὰν καὶ κατὰ πολυανθρώπους ὁμά-
δας ἀνέρχονται τὸν ἱερὸν Λόφον καὶ κατέρχονται ἀπὸ τὸ
ἀντίθετον μέρος καὶ οὕτω καθέξῃς, μέχρις ὅτου ἀναβῇ
καὶ κατέλθῃ καὶ ὁ τελευταῖος. Αὕτη εἶνε ἡ πρώτη τοῦ
προσκυνηματος ἱεροπραξία.

Ἐκ τοῦ Λόφου Ἀραφὰτ ἀναχωροῦν περὶ πάντες
τὴν ἰδίαν ἐσπέραν καὶ λαμβάνουν τὴν πρὸς τὴν Μέκκαν
ἄγουσαν. Μετὰ τρίωρον πορείαν καταφθάνουν εἰς τὸ τέ-
μενος τῆς Μουστελίφας, κείμενον εἰς τὸ μέσον πε-
τρώδους πεδιάδος ὅπου καὶ προσεύχονται. Ἐκ τῆς θέσε-
ως ταύτης παραλαμβάνουν ἕκαστος προσκυνητῆς 21 λιθά-
ρια συνεχίζει τὴν πορείαν διὰ νὰ φθάσῃ τὴν αὐγὴν τῆς
10 τοῦ μηνὸς Ζουὺλ—ἐλ—Χάζ, ἥτοι τὴν ἡμέραν τοῦ λεγο-

σάρ, ὁ Λὰ Φονταίν, ὁ Ὀδγκῶ, κι' ὁ Βιλλὸν ἀκόμα καὶ
πέρα ἀπ' τὸν Βιλλόν, ὁ Μπαντίλλ, χωρὶς νὰ λησμονηθῇ
καὶ ὁ Βερλαίν, οὔτε ὁ Κοππέ, οὔτε κι' ὁ φίλος του ὁ
Ρισπέν.

*
**

Ὅλοι αὐτοὶ οἱ πλὴν τοῦ τελευταίου ἐκλιπόντες συνά-
δελφοὶ ἐν ποιήσει τοῦ Πονσόν ποῦ τὸν ἀναμένουν εἰς τὴν
συντροφίαν τοῦ ἄλλου κόσμου καὶ τοὺς ὁποίους εὐχαρί-
στως ἤθελε νὰ συναντήσῃ, ἀλλὰ ντρεπότανε νὰ πάῃ
«ξεβράκωτος» (ἡ ἔκφρασις εἶνε δική του)

Je veux sortir de cette vie
N'ayant qu'une chemise au cu!...

ὄλοι αὐτοὶ θὰ χαροῦν μὲ τὴν σημερινὴν του ἐπιτυχίαν
ἡ ὁποία καλύπτει μὲ πολῦτιμον πορφύραν τὴν «λόγῃ πολ-
λῶν δεινῶν καὶ ἀφορήτων» γυμνότητα τοῦ ποιητοῦ. Ἀλ-
λὰ καὶ ὁ ἴδιος δὲν μένει ὀλιγώτερον εὐχαριστημένος ἀπὸ
τὴν ὄψιμον πορφύραν του. Ὅχι ὅμως διὰ τὰς ιδιότητας
τῆς ἀθανασίας τῆς, πρᾶγμα πολὺ μάταιον διὰ τὸν γηραιὸν
Ἀκαδημαϊκόν, ἀλλὰ διὰ τὰς θερμαντικὰς τῆς ιδιότητος,
ποῦ θὰ προστατεύσουν φιλόστοργα τὸν συμπαθέστατον
ποιητὴν ἀπὸ τοὺς ψυχροὺς θυμοὺς τοῦ Παρισιοῦ οὐρανοῦ.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΟΞΑΣ

μένου Κουρμπάν—Μπαϊράμ εἰς τὴν θέσιν Μίνα. Ἐδῶ
ὑποτίθεται ὅτι ἐτελέσθη ἡ θυσία τοῦ Ἰσαάκ, καθ' ἣν ὁ
Ἀβραάμ, ἐν ᾧ εἶχε ἐτοιμον τὸν υἱὸν του ἐπὶ τοῦ θυσι-
αστηρίου νὰ τὸν κατασφάξῃ, ἄγγελος Κυρίου ἐκράτησε
τὴν χεῖρά του καὶ τοῦ παρουσίασε κριὸν κ.τ.λ. Εἰς ἀνά-
μνησιν λοιπὸν τῆς θυσίας ἐκεῖνης οἱ προσκυνηταὶ θυσι-
άζουν ἕκαστος ἕν δύο μέχρι δέκα ἄρνια — ἀναλόγως τῆς
οἰκονομικῆς καταστάσεως — ἡ τοῦ τάματος, ἡ τῶν παραγ-
γελῶν συγγενῶν ἢ φίλων οὓς ἀντιπροσωπεύει, ὡς πράτ-
τομεν ἡμεῖς ὅταν μεταβαίνωμεν εἰς θρησκευτικὰς πανη-
γύρεις καὶ ἀνάπτωμεν κηρία εἰς τὰς ἐκκλησίας διὰ λογα-
ρισμὸν ἄλλων.

Τοιουτοτρόπος ἡ πεδιάς Μίνα μεταβάλλεται εἰς ἀπέ-
ρραντον σπαγείον. Εἶνε εὐκόλον νὰ φαντασθῇ τις τὴν αἰ-
μοσταγὴ ὄψιν ἣν λαμβάνει ἡ ἕκτασις ἐκεῖνη, ὅταν ἀναλο-
γισθῇ τὸν ἀριθμὸν τῶν σφαζομένων προβάτων. Τὰ εἰ-
ρημένα σφάγια ὡς ὑπερβαίνοντα πάντοτε τὴν κατανάλω-
σιν (διότι μῆτε τὸ δέκατον τῶν κρεάτων δὲν ἐσθίεται)
ὄριπτονται τῆδε κακίσει καὶ σήπονται ἀναδίδοντα φρικ-
τῶδη ἀποφορὰν. Ὅπως ὁ ἄνεμος διπίζει τὰς φλόγας τῆς
πυρκαϊᾶς καὶ αὐξάνει τὰς διαστάσεις τῆς, οὕτω καὶ τὰ
σσηπῶτα κρέατα γιγαντώνουν τὰς ἐν ἡμῶν νόσους καὶ
ἰδίως τὴν πάντοτε ἐδῶ ὑποβόσκουσαν Χολέραν καὶ Πα-
νώλην, εἰς τρόπον ὅστε τὴν θυσίαν τῶν προβάτων συνε-
χίζουν αἱ ἀνθρώπιναι ἐκατόμβαι. Ἡ νέα ἀραβικὴ Κυ-
βέρνησις στοργικώτερα τῆς τουρκικῆς ἀνοίγει μεγάλας καὶ
βαθείας τάφρους καὶ θάπτει τὰ πτώματα μετ' ἀβεστο-
κονιάματος, ἀφ' οὗ φροντίσῃ νὰ ἀφαιρέσῃ τὰ δερμάτα τὰ
ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ μόνον ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῆς Χε-
τζάζης.

Εἰς τὴν θέσιν ταύτην παραμένουν οἱ προσκυνηταὶ
ἐπὶ τριήμερον καὶ καθ' ἑκάστην ἐκτελοῦν μικρὸν περι-
πατον μέχρι τῆς «Πεδιάδος τοῦ Διαβόλου», δύο χιλιόμε-
τρα μακρὰν, ὅπου λιθοβολοῦν με ἄρας τὸν... Διάβολον,
ὄριπτοντες καθ' αὐτοῦ καθ' ἑκάστην 7 λιθάρια, ἔξ ἐκεῖ-
νων τὰ ὁποῖα εἶχον παραλάβῃ ἐκ τοῦ ἀγροῦ τῆς Μουστε-
λίφας. Ὁ λιθοβολισμὸς τοῦ Διαβόλου γίνεται εἰς ἀνάμνη-
σιν τῶν λίθων τοῦ ὁποίου ἐρριψεν ὁ Ἰσαάκ κατὰ τοῦ
Σατανᾶ, ὅταν οὗτος ἠθέλησε νὰ τὸν πληροφορήσῃ περὶ
τῆς τύχης, ἡ ὁποία τὸν ἀνέμενε μεταβαίνοντα μετὰ τοῦ
Ἀβραάμ εἰς τὸν τόπον τῆς θυσίας. Μετὰ τὴν πάροδον
τῶν τριῶν ἡμερῶν οἱ προσκυνηταὶ κείρουν ὀλίγον τὴν
κόμην των καὶ οὕτω λήγει καὶ ἡ δευτέρα τοῦ προσκυ-
νηματος ἱεροπραξία, μετὰ τὴν ὁποίαν προετοιμάζονται
ἵνα εἰσελθῶσιν ὡς νυμφεῖοι εἰς τὴν Ἁγίαν, τὴν Φωτοβό-
λον (Μενάρα) Μέκκαν, ἣν δὲν ἐπάτησε βέβηλος χριστια-
νικὸς ποῦς, μῆτε ἀντίκρουσεν ὀφθαλμὸς μὴ μουσουλμά-
νου ἐκτὸς ἐκεῖνων οἱ ὁποῖοι μετῃμφισμένοι εἰς προσκυ-
νητὰς μουσουλμάνους ἰδίως Ἀγγλοὶ καὶ προικισμένοι μὲ
τὴν ἀπαιτουμένην τὸλμην καὶ τὴν περιέργειαν κατώρθω-
σαν νὰ εἰσελθῶσιν εἰς τὰ μουσουλμανικὰ ἄδυτα.

Ἡ περιφημὸς λοιπὸν γεννέειρα τοῦ Προφήτου Μω-
άμεθ, ἔχουσα πληθυσμὸν καθαρῶς ἀραβικὸν 200 χιλιά-
δων, ὀλίγον διαφέρει τῆς Δζέδδας, ὡς πρὸς τὴν ρυμοτο-
μίαν τῶν δρόμων, τὸν ρυθμὸν τῶν οἰκιῶν (ὑψηλαὶ μὲ
πολλὰ παράθυρα καὶ ξυλίνοισ ἐξώστας, ποικιλιμένους μὲ
ἀραβουργήματα), τὴν ζωὴν καὶ κίνησιν τῶν κατοίκων
κ. τ. λ. καὶ μόνον τὴν θέσιν τοῦ τεῖχους τῆς Δζέδδας

ἀντικαθιστοῦν οἱ πετρώδεις ἠφαιστειογενεῖς λόφοι καὶ τὰ βουνά, τὰ ὁποῖα στενῶς πλαισιοῦν καὶ προφυλάτουν τὴν Μέκκα.

Εἰσερχόμενοι λοιπὸν εἰς τὴν Μουσουλμανικὴν Σιών οἱ πολυάριθμοι ὄμιλοι τῶν εὐτυχῶν προσκυνητῶν πορεύονται ἠσυχῶς καὶ μὲ θρησκευτικὴν συγκίνησιν ζωγραφισμένην εἰς τὰ πρόσωπα, εἰς τὸν Πανάρχαιον Οἶκον τοῦ Θεοῦ (Μπέτ — Ἄλλάχ) ἐλ — Κά α β α ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὰς ὡς νύμφας ἐστολισμένας καμήλους τὰς κομιζούσας τοὺς βαρυτίμους ἐκ Τουρκίας, καὶ Αἰγύπτου ἱεροῦς τάτης, (Μαχιάλ) ἐτήσια δῶρα τῶν κρατῶν αὐτῶν πρὸς τὸ εἰρημένον πολυσεβάστον τέμενος. Ἐκαστον ἔτος οἱ δύο περσικοὶ τάτης τεμαχίζονται καὶ παλοῦνται εἰς μικροσκοπικὰ τεμάχια εἰς τοὺς εὐλαβεῖς, οἱ ὅποιοι τὰ κρατοῦν ὡς πολύτιμα φυλαχτὰ ἢ τὰ φέρουν ὡς δῶρα εἰς τοὺς συγγενεῖς των.

Ὁ «Οἶκος τοῦ Θεοῦ» ἔχει ἀπέραντον τετραγωνικὴν αὐλὴν πλακοστρωτὴν εἰς τὸ μέσον τῆς ὁποίας ἴσταιται τὸ Ἱερὸν, σχήματος κυβικοῦ. Τὰς κλεῖδας τοῦ ἱεροῦ κρατοῦμενον ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον κλειστοῦ — καὶ ἀνοιγομένου εἰς τοὺς προσφέροντας μεγάλας χορημ. δωρεὰς προσκυνητῶν — κατεῖχε πῖντοτε προνομιακῶς ἡ ἀριστοκρατικώτερος οἰκογένεια τῆς Μέκκας, ἡ λεγομένη τῶν Κωρσιτῶν ἐξ ἧς κατήγετο ὁ Μωάμεθ, καὶ ἡ ὁποία κανχᾶται ὅτι εἶνε κλάδος τοῦ γενεαλογικοῦ δένδρου τοῦ Ἀβραάμ. Αὕτη εἶχε τὴν μεγίστην τιμὴν ἦν ὠνευροπόλου καὶ ἐξήλεον ὄλοι, τῆς ἐπιτηρήσεως τοῦ Ἱεροῦ τεμένου, τιμὴν μὲ τὴν ὁποίαν περιεβύλεν κατόπιν ὁ Μωάμεθ πρῶτον τὸν ἀφωσιωμένον αὐτοῦ μαθητὴν καὶ συμπολεμιστὴν Ὀσμάν.

Εἰς τὸν αὐλόγηρον λοιπὸν τοῦ Ναοῦ συναθροισθέντες οἱ προσκυνῆται προσεύχονται καὶ κατόπιν ἐκτελοῦν ἐπὶ γύρου περὶ τοῦ ἱεροῦ Ἐλ—Κάαβα, ἀκριβῶς ὡς ἔπραξε καὶ ὁ Προφήτης Μωάμεθ, ὅτε τῷ 640 μ. χ. διὰ τοῦ ἰδίου του παραδείγματος ἐσωστματοποίησε καὶ ἐθέσπισε τὰς ἱεροτελεστίας τοῦ ἐτησίου μεγάλου προσκυνήματος. Ἐν τέλει πῖνον πάντοτε ὕδωρ ἀπὸ τὸ φρέαρ Ζέμ—Ζέμ, ὅπερ ὡς εἶπομεν εἶνε τὸ ὑπὸ τοῦ Ἁγγέλου εἰς τὴν Ἄγαρ φανερωθὲν, τὸ ὁποῖον ὕδωρ μεταφέρεται καὶ εἰς φυαλίδια ὡς ἁγίασμα εἰς τὰς μακρυνὰς πατρίδας τῶν προσκυνητῶν.

Τοιοιουτρόπως λήγουν τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντα τῶν προσκυνητῶν οἱ ὅποιοι ἔχουν πλέον τὸ δικαίωμα νὰ ἐνδυνῶσι τὰ συνήθη ἐνδύματά των (μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ἦσαν ἡμίγυμοι, ἀνυπόδητοι καὶ ἀσκεπεῖς) καὶ εἴτε ἀναχωροῦν φέροντες τὸν ζηλευτὸν τίτλον Χατζῆ, εἴτε μένουσιν ἀκόμη ἵνα προσκυνήσουν τοὺς τάφους τῶν συγγενῶν τοῦ Προφήτου, ἐξ ὧν ἀξιολογώτερος εἶνε ὁ τῆς Ἁγίας Χαδιτζᾶς, συζύγου τοῦ Μωάμεθ, ἡ ὁποία πρώτη ἠσπᾶσθη τὸν Ἰσλαμισμόν.

Κατὰ τὴν ἐκ Μέκκας ἀναχώρησίν των οἱ προσκυνῆται διαιροῦνται εἰς δύο στρατόπεδα. Ἄλλοι ἀναχωροῦν εἰς τὰς χώρας των ἀκολουθοῦντες τοὺς δρόμους ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦλθον, ἄλλοι προαιρετικῶς μεταβαίνουν εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν Μεδίναν, ὅπου κεῖται ὁ Τάφος τοῦ Προφήτου. Ἡ Μεδίνα κεῖται Β. Δ. τῆς Μέκκας καὶ ἀπέχει ταύτης 160 χιλιόμετρα εἰς εὐθείαν γραμμὴν διὰ μέσου τῶν ἐρήμων. Πολλοὶ ὁμοῦ προσκυνῆται πρὸς ἀποφυγὴν τῶν μόχθων καὶ ἰδίως τῶν κινδύνων οὓς ἐγκλείει ὁ

ἄνδρος καὶ καιόμενος ὑπὸ τοῦ ἡλίου δρόμος τῶν 12 — 15 ἡμερῶν καμηλοβατικῶς, καὶ φοβούμενοι ἰδίως τοὺς ἐπιθετικοὺς βεδουίνους, οἱ ὅποιοι μῆτε τῶν ἱερῶν Μάχμαλ δὲν φεῖδονται, ἐπιστρέφουν εἰς τὴν Δζέδδαν καὶ ἐκεῖθεν δι' ἀτμοπλοίων διαπεραιοῦνται εἰς τὸ Β. Δ. κείμενον μικρὸν ἐπίγειον τῆς Μεδίνας τὸ Γιάμπο, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἡ Μεδίνα ἀπέχει 4 ἡμέρας καμηλοβατικῶς.

Μεδίνα, σημαίνει ἀραβιστὶ πόλιν, καὶ ὠνομάσθη οὕτω, διότι εἶνε ἡ κατ' ἐξοχὴν πόλις ἡ φιλοξενήσασα καὶ προστατεύσασα τὸν προφήτην, ὅτι ἀπειληθεὶς νὰ φονευθῆ ὁὗτος ἐν Μέκκα ὑπὸ τῶν εἰδωλολατρῶν, ἐξήτησεν ἄσυλον εἰς τὴν πόλιν ταύτην. Τὸ ἔτος τῆς φυγῆς ἐκείνης ὠνομάσθη Ἔτος τῆς Ἐγείρας καὶ ἐξ αὐτοῦ, ὡς γνωστὸν ἀρχίζουν τὰ ἔτη τῆς ἀραβικῆς χρονολογίας. Εἶνε ἁγία —κατὰ τοὺς μουσουλμάνους— ἡ πόλις αὕτη, διότι εἰς αὐτὴν ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ὁ Προφήτης, ὁ δὲ τάφος του ἐντὸς μεγαλοπρεπεστάτου Τεμένου ἀποτελεῖ τὸ δευτέρον — ἀλλ' ὄχι καὶ ἀπαραίτητον — προσκύνημα τῶν πιστῶν. Ἐντὸς τοῦ τεμένου τούτου ἐφυλάσσετο πανάρχαιον καὶ μεγάλης ἀξίας Κοράνιον, τὸ ὁποῖον ἡ Γερμανία δι' ἐξισλαμισθέντων πρακτόρων τῆς μεταβάντων κατὰ τὸν Μέγαν Πόλεμον εἰς Μεδίαν, ὑπεξήρσε ἀλλ' ὑπεχρώσθη κατὰ τὴν συναφιν τῆς Συνθήκης Εἰρήνης νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν Σουλτάνον τῆς Χετζάζης Χουσεῖν, τὸν ἡδὴ ἐκπτωτον.

Κατὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν προσκυνητῶν εἰς τὰς ἐστίας των συμπληροῦνται τὰ δεινὰ καὶ τὰ μαρτύριά των, ἰδίως τῶν ἀκολουθοῦντων τὴν θαλασσίαν ὁδόν, τοὺς ὁποίους ὑποδέχονται οἱ ἀπολυμαντικοὶ κλίβανοι καὶ οἱ λουτροὶ τῶν ἀπεράντων λοιμοκαθαρητῶν τοῦ Τῶρ καὶ τοῦ Καμαράν, ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ, ὅπου ἀναλόγως τῆς ὑγιεινῆς των καταστάσεως ὑποχρεοῦνται νὰ μείνουν 15 — 40 ἡμέρας. Ἡ χολέρα καὶ ἡ πανώλης αἱ ὁποῖαι ὡς εἶπομεν ἐπολιτογραφηθῆσαν πλέον ἐν Χετζάζῃ εὐρίσκουν τὸ ἔδαφος καλλίτερον πρὸς δρᾶσιν ὅταν οἱ προσκυνῆται ἐξηγνημένοι ἀπὸ τὰς περιπετείας καὶ τὰς στερήσεις τοῦ εἰς Μέκκα καὶ Μεδίαν μεταβάσεως καὶ διαμονῆς, καὶ μολυσμένοι ἀπὸ τὰ ἀκάθαρτα — βρόχια — νερὰ τῆς Μέκκας, λαμβάνουν τὰ εἰσιτήρια τῆς ἐπιστροφῆς. Χιλιάδες ἀφήνουν τὰ κῶλα εἰς τὰ ἱερὰ χώματα. Ἄλλα καὶ οἱ σωζόμενοι καὶ ἀξιούμενοι νὰ ἐπανέλθουν οἴκαδε γίνονται φορεῖς τῶν μικροβίων τῆς χολέρας, ἡ ὁποία δὲν θὰ παύσῃ ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας νὰ εἰσβάλλῃ καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην. Θὰ ἦτο συνεπῶς ἀσέβεια κατὰ τῆς δικαιοσύνης τοῦ Παντεπόπτου ἂν κατόπιν τῶσων κακουχιῶν καὶ βασάνων ὑπῆρχεν ἀκόμη ἀμφιβολία ὅτι εἰς πιστὸς προσκυνητῆς δὲν θὰ εἰσελθῆ ἀπὸ τὰς ἐπὶ πύλας τοῦ οὐρανοῦ εἰς τοὺς περικλειστὸς λειμῶνας τοῦ Παραδείσου, ὅπου μελανόφθαλμα οὐρὶ θὰ ἐπιβραβεύσουν τὴν πίστιν του.

Τέλος

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον ἐν τῷ ποιήματι «Χρυσάνθεμα» τοῦ κ. Σπεράντσα παρεσιέφρησαν δύο οὐσιώδη παροράματα. Εἰς τὸν τελευταῖον στίχον τοῦ IV μέρους ἀντὶ «νύχτα» γραπτέον «νότα» εἰς τὸ VI μέρος, στ. 8, ἀντὶ «τόνισε» γραπτέον «νότισε».

FRÉDÉRIC GODET

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ

Κατὰ διασκευὴν ὑπὸ Κ. Μεταλλήνου.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

ΣΕΙΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ

Μέχρι τοῦδε ὁ Ἰησοῦς ἀνεπτύχθη προσωπικῶς. Ἐσήμανε νῦν ἡ ὥρα καθ' ἣν ἡ ἀνάπτυξις αὐτῆ πρέπει νὰ φέρῃ καρποὺς διὰ τὴν κόσμον. Πλουτισθεὶς ἤδη ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, μέλλει νὰ δώσῃ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἀνοίγεται ἡ δευτέρα σειρά, ἡ σειρά τῶν γεγονότων ἅτινα ἀναφέρονται εἰς τὴν δημοσίαν αὐτοῦ δρᾶσιν. Θὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ, διότι αὕτη εἶναι ἡ βᾶσις ὁλοκλήρου τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ αὐτοῦ ἔργου.

I. Ἡ Ἀγιότης. — Τὰ ἱερὰ ἡμῶν κείμενα ἀποδίδουσι εἰς τὸν Ἰησοῦν ἀγιότητα ἄσπιλον. Ἡ ψυχολογικὴ δὲ αὕτη κατάστασις ἀγιότητος αὐτοῦ ἐπιβεβαιούται εἰς ἕκαστον βῆμα τοῦ σταδίου του. Οὐδέποτε ὁ Ἰησοῦς ἠσθάνθη ἑαυτὸν χωρισθέντα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τινος ἁμαρτίας. Οὐδέποτε μετενόησεν· εὐρίσκειται ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ μετὰ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ. Ἄξιον παρατηρήσεως προσέτι προβάλλει τὸ ὅτι ὁ Ἰησοῦς οὐδέποτε ἐξεστόμισε παράπονον κατὰ τῆς ζωῆς του. Καὶ αἱ ἀγιώτεροι φυσιογνωμίαι ἀνὰ τοὺς αἰῶνας παρεπονέθησαν διὰ τὴν ἠθικὴν ἀδυναμίαν, διὰ τὴν ἀπόστασιν ἧτις χωρίζει τὴν πραγματικότητα τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἰδεώδους των, διὰ τὴν ὀδυνηρὰν ἀνισότητά μετὰ τῶν προσπαθειῶν αὐτῶν καὶ τοῦ ἐπιτευκτέου σκοποῦ. Τίποτε τὸ τοιοῦτον παρὰ τῷ Ἰησοῦ. Τὸ χάσμα μετὰ τῆς πραγματικότητος καὶ τοῦ ἰδεώδους αὐτοῦ ἦτο πάντοτε πεπληρωμένον ὑπῆρξεν· ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ὅ,τι ὄφειλε νὰ ἦτο.

Μία ὁμοῦς ἀμεμπτος ἀγιότης δὲν εἶναι τί τὸ ὑπεράνθρωπον; — Βεβαίως ὄχι! Ἐὰν δὲν θέλωμεν νὰ θεωρήσωμεν τὴν ἁμαρτιαν ἀναγκαῖον στοιχεῖον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ νὰ ἐπιρρίψωμεν τὴν εὐθύνην αὐτῆς ἐπ' αὐτὸν τὸν Δημιουργόν.

Τὸ μόνον ζήτημα ὅπερ δύναται καὶ πρέπει νὰ τεθῆ ἐν προκειμένῳ, περὶ τῆς ἀγιότητος τοῦ Ἰησοῦ, εἶναι τὸ ἔξης: Ἡ ἀγιότης τοῦ Ἰησοῦ ἔχει αὕτη τοὺς χαρακτήρας ἀγιότητος ἀνθρωπίνης ἢ ἀγιότητος θείας; ἐν ἄλλαις λέξεσιν εἶναι ἀγιότης τὴν ὁποίαν ἐπραγματοποίησεν ἄνθρωπος ἢ ἀγιότης ἦν ἐξεδήλωσε Θεός;

Δύο χαρακτήρες διακρίνουσι τὴν ἀγιότητα τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῆς ἀγιότητος τοῦ ἀνθρώπου· ἡ ἀγιότης τοῦ ἀνθρώπου προσθεύει, ἐνῷ ἡ τοῦ Θεοῦ εἶνε ἀναλλοίωτος· ἡ τοῦ ἀνθρώπου ἀναπτύσσεται ἐν τῇ πάλῃ, ἐνῷ ἡ ἀγιότης τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπηλλαγμένη παντὸς ἀγῶνος.

Ἄς ἐξετάσωμεν ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο, τὴν ἀγιότητα

τοῦ Ἰησοῦ. Ἐπετελέσθη πρόδοσις ἐν τῇ ἠθικῇ αὐτοῦ ζωῇ; διεδραματίσθη πάλῃ ἐν αὐτῇ;

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρόδοσιν, ἰδοὺ πῶς διατυπώνει ταύτην ἡ ἐπιστολὴ πρὸς Ἑβραίους: «Ὁ Ἰησοῦς ἔμαθε τὴν ὑπακοὴν διὰ τῶν παθημάτων τὰ ὁποῖα ὑπέστη». (1) Ὅντως, ἐν τῇ πορείᾳ αὐτοῦ διὰ μέσου τῆς πονηρᾶς ἀνθρωπότητος ὁ Ἰησοῦς ἐδέχθη τὴν ἐφόρμησιν τῶν κυμάτων τῆς ἀνθρωπίνης κακίας. Ἐλάμβανεν ἕκαστοτε πείραν παθήματος τινὸς τὸ ὁποῖον ὑπέμενεν ἀγογγύστως ὑπακούων μετ' ἐμπιστοσύνης εἰς τὸν Πατέρα, ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ὁποῦ ἑμμέσως ἐλάμβανε τὸ ποτήριον ἐκεῖνο. Οὕτως ἀπὸ παθήματος εἰς πάθημα ἔφθασε κατὰ πορείαν ἀνιούσαν μέχρις αὐτοῦ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ ἀκροτάτου τῶν παθημάτων. Ἐλαβε συνειδητὸν βλαβὴν τῆς ζωῆς τῶν παθημάτων καὶ ἐκένωσε μετ' ὑπομονῆς μοναδικῆς τὸ ποτήριον μέχρις ἄκρας. Ἐμαθεν οὕτω κατὰ τρόπον τέλειον τὸ μάθημα τῆς ὑπακοῆς εἰς τὸν Πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐπραγματοποίησε προσδευτικῶς μίαν φάσιν τῆς ἀγιότητος ἦν δυνάμεθα νὰ καλέσωμεν παθητικὴν, λόγῳ τῆς ὑπομονῆς ἧτις χαρακτηρίζει αὐτήν.

Ἐπὶ αὐτῇ ὁμοῦς ἐν τῇ ἀγιότητι καὶ φάσις ἐνεργητικῆ. Αὕτη ἀπαιτεῖ ὅπως ἀφιερῶνται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ αἱ φυσικαὶ δυνάμεις τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἅμα ὡς ἀρχίσωσι νὰ λειτουργήσῃ. Καθ' ἑαυτὰς θεωρούμεναι αἱ φυσικαὶ αὗται δυνάμεις δὲν εἶναι οὔτε ἀγαθαὶ οὔτε κακαί, καθίστανται ὁμοῦς τὸ ἐν ἡ τὸ ἕτερον τούτων καθ' ὅσον, ὅταν ἀφυπνισθῶσι, δέχονται τὴν σφραγιδα τῆς καθιερώσεως εἰς τὸν Θεὸν ἢ μένουσιν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἐγωιστικῆς καρδίας. Δύναται μάλιστα νὰ συμβῆ εἰς πολλὰς περιπτώσεις ὥστε ἡ ἀγιότης νὰ ἀπαιτῆ τὴν ὀλοσχερῆ θυσίαν ἐνίων ἐκ τῶν φυσικῶν τούτων δυνάμεων, ὅταν αὗται δὲν πρέπει νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν εἰδικὴν ἀποστολήν μετὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος ἐπεφορτίσθη.

Ταῦτα ἐπραγματοποιήθησαν ἐν τῇ ἀγιότητι τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ καθιέρωσις τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ εἰς τὸν Θεὸν ἠκολούθησε πορείαν προδευτικὴν καθ' ὅσον πᾶσαι αἱ δυνάμεις αἰτινες ἀφυπνίζοντο ἐν αὐτῷ αἱ μὲν ὑπετάσσοντο εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἀφιερῶντο θετικῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ, αἱ δὲ ἐθυσιάζοντο διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν συνετέλουν εἰς τὴν ἀπολυτρωτικὴν αὐτοῦ ἀποστολήν. Πράγματι, ὁ Ἰησοῦς ἦτο κάτοχος ὄλων τῶν προτερημάτων τῆς καρδίας ἅτινα καθιστῶσι τὸν ἄνθρωπον ἱκανὸν νὰ ἀπολαύσῃ τὰς γλυκύτητας τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας. Ἦτο πεπρωτισμένος μετὰ ὅλας τὰς δυνάμεις τῆς διανοίας ἅς παρ' ἡμῖν ἡ φιλοσοφικὴ ἢ ἐπιστημονικὴ διαπαιδαγώγησις ἀσχολεῖται νὰ ἀναπτύξῃ. Αἱ ἐμπνεύσεις καὶ τὰ χρώματα τῶν παραβολῶν αὐτοῦ ἀποδεικνύουσιν ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναδειχθῆ οὗτος ποιητῆς ἢ ζωγράφος ὑπέροχος. Πολλοὶ τῶν λόγων αὐτοῦ ἀποκαλύπτουσιν ἐν αὐτῷ λαϊκὸν ῥήτορα ἀπαράμιλλον. Εἰς πλεῖστα τῶν ἠθικῶν αὐτοῦ ἀποφθεγμάτων ἐμφανίζεται ὁ βαθύτερος τῶν

(1) Ἑβρ. Ε' 8.

φιλοσόφων. Διά να παραδοθῆ ὁμως ἀποκλειστικῶς εἰς τήν μίαν ἢ τήν ἄλλην τῶν κλίσεων τούτων, θά ἔπρεπε νά ἀρνηθῆ ἢ τοῦλάχιστον νά ὑπεξαιρέσῃ μέρος τι τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ ἀπό τῆς ἀποστολῆς τήν ὁποῖαν ὁ Πατήρ εἶχεν ἀναθέσει αὐτῷ. Πῶς προῶδευσε λοιπόν ἐν προκειμένῳ; Ἀφιερώων καθημερινῶς πάσας τὰς ἱκανότητας αἰτινες ἀπαύστως ἀφυπνίζοντο ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ εἰς τήν ἀποκλειστικὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἀποστολῆς του ὡς σωτήρος τοῦ κόσμου.

Ἀκριβῶς ἔνεκα τοῦ χαρακτήρος τούτου, τοσοῦτον βαθέως ἀνθρωπίνου, τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ ἠδύνατο νά εἴπῃ ὅτι τὸν ἐξαγιασμένον τούτον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἔμελλε νά ἀναπαράγῃ βραδύτερον ἐν πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ὀτινες ἤθελον ἐνωθῆ μετ' αὐτοῦ διὰ τῆς πίστεως. Ἡ ἀγιότης αὐτῶν ἔμελλε νά εἶναι ἡ ἀγιότης αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ, ἐκείνη τὴν ὁποῖαν ἐπραγματοποίησε κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ καὶ τὴν ὁποῖαν τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ θά μετέδιδεν εἰς αὐτούς, ὅταν ἤθελον ἐπιστῆ ἢ στιγμῇ. (1) ὁποῖα ὀριστικῆ ἀπόδειξις τοῦ πραγματικῶς ἀνθρωπίνου χαρακτήρος τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ.

Διαπιστωθείσης τῆς προόδου ἐν τῇ ἀγιότητι τοῦ Ἰησοῦ μέλλομεν νῦν νά ἀναζητήσωμεν καὶ τὴν πάλιν, ἣτις εἶναι ἀπαραίτητον χαρακτηριστικὸν τῆς ἀνθρωπίνης ἀγιότητος.

Δύο τάσεις, ἀγναὶ καθ' ἑαυτάς, εἰσὶν ἐμφυτοὶ τῇ ἡμετέρᾳ φύσει· αὗται εἶναι ὁ πόθος πρὸς τὴν ἡδονὴν καὶ ἡ ἀποστροφή ἀπὸ τῆς δόξης (2). Αἱ τάσεις ὁμως αὗται, ὅσον νόμιμοι καὶ ἂν ὡς καθ' ἑαυτάς, δύνανται νά ἔλθωσιν εἰς σύγκρουσιν πρὸς τὴν ἀποστολὴν ἣτις εἶναι εἰς ἡμᾶς ἐμπειριστευμένη. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐφίσταται ἡ στιγμή ὅπου θυσιάσωμεν αὐτάς, καὶ ἰδοὺ ἡ ἀρχὴ τῶν ἀγώνων εἰς τοὺς ὁποίους καὶ τὸ ἀγνότερον τῶν ὄντων δύναται νά περιπλακῆ.

Ἐξηγουόμεθα συγκεκριμένως: Εἰς ἡλικίαν δώδεκα ἐτῶν ὁ Ἰησοῦς εὐρίσκετο διὰ πρώτην φοράν ἐν τῷ ναφ. Ἦσθάνετο ἑαυτὸν εὐτυχῆ ἐν αὐτῷ ὡς τὸ παιδίον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρὸς του. Ἐν τῷ ναφ ἦτο ὁ παράδεισος αὐτοῦ· θά ἐπεθύμει νά διαμένῃ πάντοτε ἐν αὐτῷ. Ἀλλ' ἡ φωνὴ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ τὸν ἀνακαλεῖ παρ' ἑαυτῆ· ὁ Ἰησοῦς ἀναγνωρίζει ἐν αὐτῇ τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ. « Ἰποτάσσεται εἰς αὐτούς » καὶ ἐπιστρέφει μετ' αὐτῶν εἰς Ναζαρέτ, (3) ἀσφαλῶς ὁμως οὐχὶ ἄνευ θυσίας καὶ πάλης. Ἰδοὺ ἡ ἀγνοτέρα τῶν ἀπολαύσεων θυσιαζομένη εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος.

Ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὁ Ἰησοῦς βασανίζεται ὑπὸ τῆς πείνης. Τὶ νομιμώτερον τῆς ἀνάγκης ταύτης; Καὶ ὁμως ἄνευ διασταγμοῦ θυσιάζει τὴν ἱκανοποίησιν ταύτης, ἀρνούμενος νά μεταβάλλῃ τοὺς λίθους εἰς ἄριους, ἵνα μὴ προσκρούσῃ

(1) Ἰωάν. ΙΗ', 19.

(2) Ἡ ἁμαρτία γεννᾶται οὐχὶ ἐκ τῆς ὑπάρξεως τοῦ πόθου πρὸς ἡδονὴν, ἀλλ' ἐκ τοῦ κακοῦ τρόπου ἱκανοποιήσεως τοῦ πόθου τούτου.

(3) Λουκ. Β', 46—51.

εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς τελείας ἐξαρτήσεώς του ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπίσης βλέπει νά ἀνοίγωνται πρὸ αὐτοῦ αἱ ἐνδοξοὶ ἀπόψεις τῆς ἐξουσίας διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὁποίας αἰσθάνεται ἑαυτὸν τοσοῦτον κατάλληλον, καὶ τῆς ὁποίας θά ἔκαμνε μίαν τόσον ἐπωφελεῖ χρῆσιν! Ἡ ἀποστολή του ὁμως δὲν ἔχει τοιοῦτον σκοπόν. Ἀπορρίπτει ὅθεν κατηγορηματικῶς τὰς ἀπολαύσεις ταύτας, θυσιάζων αὐτάς πρὸ τοῦ υπερτάτου καθήκοντος τῆς ἀποστολῆς του.

Ἡμέρας τινὰς πρὸ τοῦ Πάθους αὐτοῦ εὐρίσκεται ἐν τῷ ναφ. Ἄλλοσθινεὶ προσκυνηταὶ ἀπευθύνουσι πρὸς αὐτὸν ἐρώτησιν ἣτις ἀφυπνίζει ἐν αὐτῷ τὴν ὀδοντηρὰν προαίσθησιν τοῦ μαρτυρίου εἰς προῦπάντησιν τοῦ ὁποίου βαδίζει. Ἡ ἀποψις τοῦ μαρτυρίου τούτου τὸν συγκινεῖ, οὐ μόνον ἀλλὰ τὸν ταράσσει: « Νῦν, ἀναφωνεῖ οὗτος » ἐνώπιον ὀλοκλήρου τοῦ λαοῦ, ἡ ψυχὴ του τετάρσεται » καὶ τί νά ζητήσω; νά εἴπω: Πάτερ ἀπελευθέρωσόν με ἐκ τῆς ὄρας ταύτης; αὕτη ἀκριβῶς θά ἦτο ἡ φωνὴ τῆς φύσεως. Ἀλλὰ τὴν φυσικὴν ἐκείνην κραυγὴν ἦν θά ἠδύνατο νά ἐκστομίσῃ ἀντικαθιστᾶ ἄλλη τις φωνή, ἡ φωνὴ τοῦ πνεύματος, ἡ ὁποία ὑποτάσσει τὴν πρώτην, καὶ ἀνυψοῦται ὑπὸ μορφὴν ὀριστικῆς καὶ πραγματικῆς προσευχῆς εἰς ἣν καταλήγει ἡ πάλιν ἐκείνη: « Πάτερ, ἀναφωνεῖ ὁ Ἰησοῦς, δόξασον τὸ ὄνομά σου! » (1) ἐν ἄλλαις λέξεσι: « μεταχειρίσθητί με ὅπως θέλεις, ἀρκεῖ ἐξ ἐμοῦ νά δοξασθῆς. » Ἐν τῇ ἐσωτερικῇ ταύτῃ πάλῃ, τῇ τόσον κατὰ βάθος ἀνθρωπίνῃ, βλέπομεν τὴν ἀποστροφήν πρὸς τὴν δόξην θυσιαζομένην ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς ὑποταγῆς.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐν τῇ Γεθσημανῇ. Ἡ πρώτη φωνή, ἡ φωνὴ τῆς φύσεως, κραυγάζει: « Παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο ». Ἡ ἀνωτέρα φωνή, ἡ φωνὴ τοῦ πνεύματος, ἣτις δὲν εἶναι ἄλλο τι, εἰμὴ τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐπιβεβλημένον καθήκον, ἀναφωνεῖ καὶ αὕτη: « Οὐχὶ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν γενέσθω » (2). Καὶ ἡ πρώτη ὑποτάσσεται εἰς τὴν δευτέραν, οὐχὶ ὁμως ἄνευ πάλης σκληρᾶς, ἣτις στοιχίζει εἰς τὸν Ἰησοῦν ἰδρωτὰ αἱματηρόν. (3)

Ὁ ἀνταγωνισμὸς οὗτος προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἁμαρτία δύναται νά προκύψῃ καὶ καθ' ἣν ἀκόμη περιπτώσιν ἀρνηθῶμεν νά θυσιάσωμεν εἰς τὸν Θεὸν μίαν φύσιν ὅσονδῆποτε ἀγνήν, τὴν ὁποῖαν, ἂν καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος μᾶς ἔδωκεν, ἀπαιτεῖ εἰς ὀρισμένην περίπτωσιν νά θυσιάσωμεν. Ὁ Ἰησοῦς οὐδεμίαν ἀρνήσιν ἀντέταξεν εἰς τὸν Θεόν, οὔτε προκειμένου νά θυσιάσῃ ἀπόλαυσιν τινά, οὔτε προκειμένου νά γευθῆ μίαν δόξην. Οὐδεμίαν ἀπόλαυσιν ἐδέχθη ἂν αὕτη δὲν συντελεῖ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ· οὐδεμίαν δόξην ἀπέκρουσεν ὅταν ἡ ἀποστολή του ἐπέβαλε ταύτην εἰς αὐτόν.

(1) Ἰωάν. ΙΒ', 20—28.

(2) Μάρκ. ΙΔ' 35—36.

(3) Λουκ. ΚΒ', 44.

Ἡ πραγματοποίησις τοιοῦτου εἶδους τελειότητος κατέστησε τὴν ζωὴν τοῦ Ἰησοῦ σειρὰν ἀδιακόπων ἀγώνων. (1) Ἀλλ' εἰς αὐτὸ τούτο ἀκριβῶς ἡ ἀγιότης αὐτοῦ ἐμφανίζεται ὡς ἀληθῶς ἀνθρωπίνῃ. Ἐν τῇ διαρκῇ δὲ ταύτῃ θυσίᾳ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀποσιώσεως, δυνάμεθα νά ἀναγνωρίσωμεν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὸν μέγαν ἀρχιερεᾶ τῆς ἀνθρωπότητος, προσφέροντα τὸν ἑαυτὸν τοῦ « αὐτοθυσίαν εἰς τὸν Κύριον ».

II. Ἡ Διδασκαλία. — Τίς ἀναγνώστης τῶν Εὐαγγελίων μετὰ ἐπισταμένην μελέτην διδασκαλίας τινὸς τοῦ Ἰησοῦ δὲν ἀνεφώνησε πολλάκις: Τὸ χωρίον τοῦτο εἶναι θεῖον! Καὶ ὁμως τί τὸ μᾶλλον ἀνθρώπινον ἀπὸ τοὺς λόγους ἐκείνους! Καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν ἀφορᾷ τὸν ἀνθρώπον καὶ ἡ διατύπωσις αὐτῶν γίνεται διὰ λέξεων γλώσσης ἀνθρωπίνης.

Ὅποια ἄρα γε εἶναι ἡ πηγὴ τῶν λόγων τούτων;

Ἄς ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ἡ μέθοδος τῆς ἀγιότητος τοῦ Ἰησοῦ συνίστατο εἰς τὴν ἀπόλυτον ἀρχὴν αὐτοῦ: « Πάτερ, οὐχὶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ σὸν γενέσθω » (2). Ἐθυσίαζε δηλαδὴ ὁ Ἰησοῦς πᾶσαν θέλησιν προερχομένην ἀπὸ τὰ βᾶθη τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ παρέδιδεν ἑαυτὸν ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ.

Ὡσαύτως τὸ ἀλάθητον τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ προέρχεται ἐκ τῆς σταθερᾶς αὐτοῦ ἀρχῆς νά ἀποκρούῃ πᾶσαν σκέψιν πηγάζουσαν ἀπὸ τὰ βᾶθη τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ νά παραδίδῃ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ πρὸς τὸν Πατέρα ἵνα πληρώσῃ ταύτην ὁ Πατήρ.

Διὰ τῆς τόσον ἀπλῆς ταύτης μεθόδου τὴν ὁποῖαν ἐνδομύχως ἐφήρμοζε κατώρθωσε νά καταστήσῃ τὴν ἀνθρωπίνην λαλίαν του ὄργανον τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ.

Ἀκούσατε αὐτὸν ἐξομολογούμενον τὸ μυστικὸν τοῦτο ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου: « Ἐγὼ κρίνω καθὼς ἀκούω, (3) ἔλεγεν, ἐννοῶν ὅτι πρὶν ἀκόμη ὀμιλήσῃ ἐπρόσθεεν ἐσωτερικῶς καὶ δὲν ἤνοιγε τὸ στόμα διὰ νά ἐκφράσῃ λόγον προτοῦ ἀκοῦσῃ τὴν ἀπάντησιν τοῦ Πατρὸς εἰς τὴν σιωπηλὴν ἐρώτησιν ἣν ἀπηύθυνεν αὐτῷ ἀπὸ καρδίας. Οὕτως ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ καθίστατο κρίσις τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἰδοὺ τὸ ἀλάθητον τῶν κρίσεων του. « Δὲν ὀμιλῶ ἀφ' ἑαυτοῦ μου », διακηρύττει ἀλλαχοῦ, « ὁ Πατήρ μὲ ἐδίδαξε τί νά εἴπω καὶ τί νά κηρύξω ». (4) « Ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμὸς ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με Πατρὸς » (5) Ἰδοὺ ὁ λόγος δι' ὃν τὰ διδάγματα τοῦ Ἰησοῦ εἶναι συγχρόνως τοσοῦτον ἀνθρώπινα καὶ τοσοῦτον θεῖα. Εἶναι θεῖα διότι ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἐκείνῃ ὀμιλεῖ πρῶτον ὁ Θεὸς καὶ ἔπειτα μεταδίδει ὁ ἀνθρώπος. Εἶναι οὐχ ἥττον ἀνθρώπινα διότι ἐκάστοτε ἐπίσης ἀνθρώπινον οὐς ἀντιλαμβάνεται τὴν ὑπαγόρευσιν τῆς θείας σοφίας, καὶ ἀνθρω-

1) Λουκ. ΚΒ', 28.

2) Λουκ. ΚΒ', 42.

3) Ἰωάν. Ζ', 16—17.

4) Ἰωάν. Η', 28, ΙΒ', 49.

5) Ἰωάν. ΙΔ', 24.

πίνῃ καρδίᾳ καὶ διάνοιᾳ ἀνθρωπίνῃ ἀφομοιώνουσι καὶ διατυποῦσιν αὐτήν.

Θεωροῦντες τὴν θαυμαστὴν ταύτην ἐξάρτησιν τῆς διανοίας τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς τοῦ Θεοῦ ἀναγνωρίζομεν ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ ὁ ἀνθρώπινος λόγος ἀνυψώθη εἰς τὸν ὑπατον αὐτοῦ προορισμὸν νά χρησιμεύσῃ ὡς διερμηνεὺς τῆς θείας ἀληθείας. Ἐνταῦθα, ὅπως πάντοτε, ἔκεινο ὅπερ εὐρίσκομεν ἐν τῷ Ἰησοῦ εἶναι ἀναμφιδόλως ὁ γνήσιος ἀνθρώπος, ἀλλ' ἐν τῷ γνησίῳ τούτῳ ἀνθρώπῳ ὁ τέλειος ἀνθρώπος. Ἐν τῇ ἀγιότητι αὐτοῦ, διὰ τῆς τελείας ὑποταγῆς τῆς θελήσεως αὐτοῦ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ, ἐνεφανίσθη ὁ Ἰησοῦς εἰς ὑμᾶς ὡς ὁ μέγας ἀρχιερεὺς τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐν τῇ διδασκαλίᾳ αὐτοῦ, διὰ τῆς τελείας ὑποταγῆς τῆς διανοίας αὐτοῦ εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ Θεοῦ ἐμφανίζεται ὡς ὁ προφήτης τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ἀνθρωπότητι.

Τὸ ἀξίωμα τοῦτο τοῦ προφήτου εἶναι τὸ δευτερον ἀξίωμα, μετὰ τὸ τοῦ ἀρχιερέως, ὅπερ ὁ Θεὸς προώριζε διὰ τὸν ἀνθρώπον, ὅλον εἶχε συλλάβει ἐν τῇ ἰδέᾳ αὐτοῦ, τούτεστι ζῶσαν πραγματοποίησιν τῆς εἰκόνας του.

[Εἰς τὸ προσεχές: Τὰ Θαύματα—Ἡ Μεταμόρφωσις—Σειρὰ τῆς Ὀθανίας—Ἡ Ἀνάστασις—Ἡ Ἀνάληψις].

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΩΝ

Εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος, ἐν τῇ μελέτῃ τοῦ « Ἰησοῦ Χριστοῦ » ἐγένοντο τὰ ἐξῆς κυριώτερα τυπογραφικὰ σφάλματα:

Table with 3 columns: Page number, Line number, and Correction. Row 1: Σελ. 326 β' στήλη στίχ. 22 ἀντὶ ἔσχον γράψον ἔσχεν. Row 2: 327 » » » 12 » μετανοίας, ἐξομολογήθῃ γράψον μετανοίας. Ἐξομολογήθῃ. Row 3: » » » » 13 » Δανιὴλ—Νεεμίας γράψον Δανιὴλ, Νεεμίας. Row 4: » » » » 15 » ἡμάρτωμεν γρ. ἡμάρτομεν. Row 5: » » » » 19 » οἴκτου, ἀντὶ γράψον οἴκτου. [Ἀντὶ ἄν. Α' δὲν γράψον Ἰωάν. Α' 32.]

ΤΗΝ 21ην ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ Η ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΤΕΡΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ " ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΙΑΝΑ "

Με ὕλην ἐκλεκτὴν καὶ ποικίλην καὶ με συνεργασίαν τῶν διαπρεπεστέρων λογίων μας.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Π. Ι. ΒΕΛΕΝΤΖΑΣ ΓΡΑΦΕΙΑ: Σπυρίδωνος Τρικούπη 58.

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ

Στέκω χάσας κι' άπορώ,
Τι συγκοινωνία, άλήθεια!
Όλα τρέχουν σά νερό
και κυλούνε σά ρεβίθια.

Και τών τράμ η προκοπή
και του Σπάτ η σβελλοσύνη
λές και μοιάζουν άστραπή,
πουν κατάπληκτο σ' άφίνει.

Τι γοργότης περισσή!
Δέ θανμάζεις τάχα; Πές μου.
Σέ τρεις μήνες στο νησί
φτάνουνε οι έπιστολές μου.

Η ΚΟΜΙΛΦΩ

Ξαίρεις ποιά είμ' εγώ, πουν περπατώ
και κουνιέμαι σαν το θυμιατό
και φορώ κοστούμια κρέπ ντε Σιν
και σκορπώ λεβάντα περισσή,
σαν περνά απ' το κάθε μαγαζί
και κοιτάζουν όλοι σαν χαζοί;

Είμ' εγώ γυναίκα κομιλφώ
κάποιου, πουν σου κάνει τον κουφά,
κάποιου πούναι τύπος άπαθούς
κι' έχει σιές δαπάνας... βοηθούς
κι' όταν θέλω να καλλωπισθώ,
παίρνει ένός διμήνου το μισθό.

Κι' είμ' εγώ, πουν ρήχνω μιá ματιά
κι' όλους τους κερδίζω στα χαρτιά.
Μά και σίης άγάπης τά νερά
πάντοτε επιπλέω μιá χαρά.
Κι' ό θυμβίος, πουν έτσι με θεωρεί,
ξεϊ τό... μέτωπό του κι' άπορεί.

ΔΙΧΩΣ ΣΠΙΡΤΑ

Μούλειψαν πάλι τά σπίρτα.
Και τό κίόσι είναι κλειστό.
Μέ τά φέρ'τα και τά σύρ'τα
τό τσιγάρο άν δεν άνάψω,
—συμφορά— θά κρεμαστῶ.

Στή ζωή μ' έχουν φλογίσει
τόσες νιές με μιá ματιά.
Μά σ' αυτό τό θάβοισι
για τή γόπα μου δε βρισκω
ούτε μιá κωλοφωτιά.

*Α! κυρά, πουν βγάζεις τᾶχι,
και σιá σιήθια φλόγες κλείς,
κάψε με κι' άς γίνω σιάχιη.
Νά καπνίσω, κι' άς πεθάνω
μες σις φλόγες θεριακλής.

Μ' άν υπάρχει άφλογισία
και γι' αυτό ψυχρή τραβάς
κι' ούτε παίρνεις απ' άστειά
κι' ούτε με λογάκια άνάβεις
ούτε καν με... προστριβάς,

*Ελα σιην κρυφή ταβέρνα,
λιγερόκομψη κυρά,
κι' ούζο πίνε κι' ούζο κέρνα,
μιá πουν τώρα κ' οι γυναίκες
τό στραγγάτε σιá γερά.

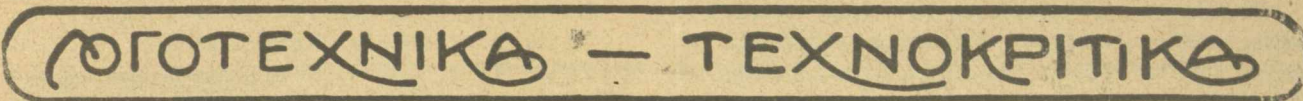
Κι' άν δεν γίνεις αναπιήρας
για τον κάθε καπνιστή
κι' άν δεν γίνεις και κρατήρας,
σιόν αιώνα ν' άπομείνω
με τή γόπα μου σβηστή.

ΣΑ ΝΑ ΜΗ ΦΤΑΝΑΝ

Όλο κι' άκοῦμε τρόφιμα, ποι' από δῶ, πότι'
[άπό κεϊ.

Χαρά σις άποθήκες μας, πουν γέμισαν μ' έφοδία.
Χορεύω ό φουκαράς,
Κι' ό Τάφφαρης ό Ράς

τώρα θά στείλει, ως είπανε, και βῶδια από τήν
[Αφρική,
σά να μη φτάναν τάχατες στο τόπο μας τά...
[βῶδια.

ΕΞΑΣΤΙΚΑ — β' σειρά.

«ΤΡΙΣ ΜΑΚΑΡΕΣ... ΟΙ ΤΟΤ' ΟΛΟΝΤΟ».

Προσφυγοπούλα βόγγηξε μες στο γοργό καράβι,
σαν σβύσαν πιά του Τόπου της τά σπίτια, οι λόφοι, οι
[κάβοι.
«Άδικοσκοτωμένοι μου, πατέρα, μάννα, δυό άδερφοί,
μόνη πού πάω; Που με τραουῦν λυωτό κορμί, σβυστή
[ψυχή;
Και πού θά βγή τό βήμα μου, τρεμάμενο κι' άργό;
Μάννα, από Τουρκικο σπαθί δεν πήγαινα κ' εγώ;»

ΤΑ ΣΦΟΥΓΓΑΡΑΔΙΚΑ

Γυρνοῦνε στο λιμάνι μ' όλάνοιχα παννιά
τά σφουγγαράδικά μας απ' τήν Καραμανιά.
Στάμπάρια τά σφουγγάρια, πουν θά γενοῦν φλουριά.
Μά σιá μουράγια τρέχουν μ' άνήσυχη θωριά
νησιῶτες πλήθος. Κι' όσοι τά εκεί πλημμύρισαν
ῥωτοῦν: «Ποιοί βουτηχτάδες δεν ξαναγύρισαν;»

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΠΕΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΚΑΤΙΝΙΤΣΑΣ

Άφου δίπλωσε τά δίχτυα του και προσεχτικά τά
έβαλε μες τά καλάθια, έδγηκε στο χαγιάτη να καπνίσει,
δπως συνήθειζε, τό ναργιλέ του.

Ό δροσερός άγέρας, πουν απ' τό πέλαγος μέσα έρχό-
τανε, τον χείδευε στο μέτωπο, στα μαλλιά. Κι' ό γέρον-
τας εκεί χάμω μοναχός του, σκεφτικός, σαν κάποια πα-
λιά θύμηση να του μιλούσε για κάτι πουν πολυ τον έννοια-
ζε, σαν τραγουδι πουν ξεχωριστά μάς φέρνει πίσω σε
αναμνήσεις νεανικές, καθότανε.

Ό ήλιος πέρα στο βουνό πίσωθε είχε προ ώρας κρυ-
φτει και μιá σκοτεινή μαυρίλα από ένα σωρό σύγνεφα
έλέρωνε πάνω απ' τό βουνό ένα κομμάτι τ' ουρανού, εκεί
πουν πρωτήτερα έδυσε μεγαλόπρεπα ό ήλιος σε άφθαστη
άρμονία άργασμου χρωμάτων. Τώρα ή σκοτεινιά του σύν-
νεφου. Σαν μιá πανήγυρη άγαθών πνευμάτων πουν πήρε
τέλος εκεί πέρα.

Ό γέρο—φαρράς, άν κ' ή γυναίκα του, δυό—τρείς
φορές, βγήκε στο χαγιάτη και του είπε να μπει μέσα να

φάει, όμως δεν κουνήθηκε απ' τή θέση του, δε διέκοψε
τή σκέψη του, προς τό παρελθόν.

Έτσι ή γυναίκα του αναγκάστηκε να φάει μόνη της
και ν' άφίσει τό φαί του 'Ηλία, στο πιάτο. Έξερε πως
ζμα είχε έπιμονή σ' ένα πράγμα δε μπορούσε να του
τήν βγάλει εύκολα.

Όξω ή πόρτα χτύπησε. Το δουλικό ή 'Αννιό κατέ-
θηκε κι' άνοιξε.

Τέτοια ώρα δεν περιμένανε στο σπίτι τους επισκέφτη.
'Η Μάρθα με τή λάμπα του πετρελαίου φώτιζε τή
σκάλα.

Κάποιος άνέβαινε, μα δεν τον κατάλαβε άμέσως.

— Ποιός είναι; ποιός;...

— Καλησπέρα κυρά Μάρθα, τί γίνεσαι; ό κύρ 'Η-
λίας καλά ναι;...

Μά ακόμα δε μπορούσε καλά να τον γνωρίσει, άν
και τήν είχε πιά πλησιάσει και τό φως της λάμπας έφώ-
τιζε καθαρά τή μορφή ένός νέου στην ήλικία ανθρώπου,
καλοντυμένου, με μιá μαύρη ρεπούμπλικα στο κεφάλι.

— Ποιός είσαι;

— Δε με θυμήθηκες ακόμα;

— Μά... σαν γνωστή, μου φαίνεται, ή φυσιογνωμία...

Περάστε μέσα...

— 'Ο κύρ 'Ηλίας έδῶ ναι;

— Στο χαγιάτη βρίσκεται. 'Ορίστε, παρακαλώ,
από δω...

Και μαζί περάσανε τό διάδρομο, μπήκανε στην τρα-
πεζαρία κι' από κει βγήκανε στο ανοιχτό του σπιτιού χα-
γιάτη, πουν άγνάντευε από εκεί τήν όμορφιά του ανοι-
χτου πελάγους με τά πλεύόμενα, και πουν φύσαγε ό καθα-
ρός άλμυρός άγέρας.

Μόλις κοιταχτήκανε, ό νυχτερινός επισκέπτης με τον
γέροντα, ένκ χαμόγελο γεμάτο χαρά έλαμψε στα πρό-
σωπά τους. 'Ο ένας άνεγνώρισε τον άλλον. 'Ο νέος πλη-
σίασε περισσότερο. Άνοιξαν τά χέρια. 'Ισα πουν δεν άγκα-
λιαστήκανε να φιληθούνε. Τά μάτια τους δακρύσανε. 'Η
πνοή τους κόπηκε σε λυγμούς.

Είτανε ό Παντελής, ό γιός της μακαρίτισσας Λενιός,
ό όρφανός από γονείς, πουν στο ίδιο καικι, ένα καιρό, εί-
χε μαζί με τον καπετάνιο 'Ηλία έργαστει.

Μακριά πουν είτανε ό Παντελής, όταν τό καικι περνού-
σε απ' τό μέρος τους, επισκεφτότανε κάποτες τή Μάρθα.

Τώρα πια τον είχε ή Μάρθα άναγνωρίσει. Είχανε
περάσει χρόνια. 'Ο Παντελής ξενιτεύθηκε. Γύρισε στην
πατρίδα του με μουστάκι, με τά χαρακτηριστικά άνδρική.

Οι τρεις τους γύρα κάθονταν και μιλούσανε... μιλού-
σανε... κι' όλο χαμογελούσε ό 'Ηλίας, πουν έδλεπε απέ-
ναντί του τον Παντελή, πουν έλη έκεινή τή θαλασσινή
ζωή με τίς περιπετειές της, του θύμιζε.

Ἡ θλίψη του εἶχε διαλυθεῖ. Οἱ σκέψεις του φύγανε, ἐκεῖνες πού πολλές φορές τὸν κάνανε νὰ μὴ βγάξει μι-
λιά, κι' εὖτε νὰ τρώει, γιατί τοῦ κινδύνωνε ἡ δρεξη, νὰ
παῖρν' ἢ μορφὴν τοῦ θλίψης δυνατῆ.

— Λοιπόν, πῶς τὰ πέρασες στὴν Ἀθήνα ;... — ρώ-
τησε ὁ Ἡλίας μὲ φωνὴν τρεμάμενη ἀπ' τὴ συγκίνηση
πού κρατοῦσε.

Ὁ Παντελῆς ξερόβηξε. Ἄναψε τὸ τσιγάρο του. Καί
μὲ σύντομα λόγια διηγότανε τὴ ζωὴ τῆς ξενιτειᾶς του,
τὶς μέρες τῆς χαρᾶς του καὶ τὶς θλίψεις του, ἐνῶ ἡ θά-
λασσα πέρα, κάτω, εἶχε πάρει ἀπελπιστικὴν θέα.

Ὁ Παντελῆς εἶτανε ἀπὸ μικρὸ παιδί ὁ ἀγαπημένος
τῆς Μάρθας καὶ τοῦ Ἡλίου. Ἐνα μονάκριβο κορίτσι εἶχα-
νε, τὴν Κατινίτσα. Γι' αὐτὸ μὲ στοργὴ εἶχανε περιβάλει
τὸ καλόκαρδο κι' εὐγενικὸ παιδί πού ἀπ' τὸν καιρὸ, πού
ἄρχισε νὰ νοιώθει τὸν κόσμον, δὲν γνώρισε πατέρα. Εἶτανε
μόλις τεσσάρων χρονῶν τὸν καιρὸ πού πέθανε ὁ πατέρας
του. Καί μὲ τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ἐνδιαφέρον, πού ἔδλεπε
στὸν γέροντα φαρῶ καὶ πρῶην καπετάνιο, αἰσθανότανε
νὰ μοιάζει ἢ ἀγάπην αὐτῆ μ' ἐκείνην, πού ὁ μακαρίτης,
ἂν ζοῦσε, θὰ εἶχε στὸ μονάκριβο παιδί του.

Πολλὲς φορές ἡ Μάρθα μὲ τὸν ἄντρα τῆς εἶχανε μι-
λήσει νὰ δώσουνε τὴ μονάκριβη κόρη τους γυναίκα τοῦ
Παντελῆ, ὄντως μεγαλώσει.

Μὰ ἡ ἐλπίδα τους ἐκείνην ἔναν καιρὸ ταξίδεψε σὲ
γαλήνην κ' ὕστερα βούλιαξε, πάει... σὲ ἄγρια τρικυμία...
Ἡ Κατινίτσα !..

Ὁ γέροντας ἄκουσε ὄλη τὴ διήγηση τοῦ Παντελῆ.
Μὰ ἡ χαρὰ του δὲ βάσταξε, γιατί θυμήθηκε τὶς ὀμιλίες
ἐκεῖνες μὲ τὴ γυναίκα του, γιὰ τὸ μελλούμενον συγκέσιο.

Μὰ ἡ κόρη του ἡ Κατινίτσα δὲν ὑπῆρχε σιμά τους.
Ὅμως ἐκεῖνες τὶς στιγμὲς, πολλὰς φορές, εἶται καθρε-
φίστηκε στοῦ νέου τὸ πρόσωπο, τῆς Κατινίτσας ἡ ὠραία
μορφὴ, μὲ τὸ γλυκὸ, ἀγγελικὸ χαμόγελο πού κοίταγε
σὸν καντήλι τὸ πρόσωπο τῆς Παναγίας σὲ εἰκόνημα.

Μιά σιωπὴ σφράγισε καὶ τῶν τριῶν τὰ στόματα.
Ἡ θάλασσα κάτω βούιζε καθὼς σπάζανε τὰ κύματα
στῆς ἀμμουδιάς τὸ μάκρος κ' ἐπάνω στοῦ μώλου, ὄξω ἀπ'
τὸ λιμάνι, τὰ βράχια, σὸν ἀλόγατα ἀφηγιασμένα, πού
καβαλοῦσανε, μὲ τὶς δόλσπρες χαίτες τους ἀμπολιτὲς
τὸ μῶλο.

Σὰ νὰ ὑπῆρχε μέσα σὲ κείνο τὸ βαθεῖο σοῦρὸ τὸ βουί-
σμα ἢ φωνὴ τῆς διαμαρτυρίας.

Ἦρθε ἡ στιγμὴ νὰ λυθεῖ ἢ σιωπῆ, σὲ μιὰ ρώτησι
τοῦ γέροντα.

— Αἱ ; δὲ μιλάς καθόλου καὶ γιὰ τὴν Κατινίτσα ;..
Κι' ὁ Παντελῆς κούνησε τὸ κεφάλι του. Κόμπιασε
νὰ μιλήσει. Σὰ νὰ εἶτανε μέσα στὰ μυστικά τους. Νὰ
εἶξερε ὀλόκληρη τὴ θλιβερὴ ἱστορία τῆς.

— Ἡ Κατινίτσα ; μὲ ρωτᾶτε ;... — κ' ἔσκυψε χαμη-
λὰ τὸ βλέμμα...

— Τι... ξέρεις τίποτα ;...

— Ἐμαθες γιὰ τὸ παιδί μας τίποτα ;...

Μιά ἀγωνία ὄλους ἐκεῖ εἶχε σκεπάσει βαρειά.

Ὁ Παντελῆς στέναξε. Ζητοῦσε μὲ στενοχώρια, πού
δοκίμαζε, νὰ βρεῖ ἄλλα λόγια ἐκτὸς ἀπὸ κείνα τῆς ἀλή-
θειας, πού καλὰ εἶξερε. Μὰ δὲ μπορούσε ἀμέτῳς νὰ τὰ
διορθώσει κι' ἀπάντησε ἔτσι.

— Αἱ ; κάτι ἔμαθα κι' ἐγὼ στὴν Ἀθήνα...

— Σοῦ τὰ εἶτανε λοιπόν ;...

— Ναι, πῶς τὴν ἔκλεψε ὁ Κωστής, ὁ γιὸς τοῦ
Παιπᾶ—Νάκου. Στὴν ἀρχὴ δὲν τὸ πίστεψα. Ἡ Κατινί-
τσα νὰ ἐγκαταλείψει τὸ πατρικὸ της, μού φάνηκε ψέμμα
φριχτό...

— Κι' ὅμως, παιδί μου, νὰ πού δὲ λογάρισε τοὺς
γονιούς της.

— Ἡ σκληρόκαρδη ! Μὰ φταίει αὐτὸς ὁ μακαρίτης
ὁ Κωστής, πού τὴν ξεμυάλισε. Γιατί μπορούσε νὰ ρχότανε
— ἔλεγε μὲ θυμὸ ἢ Μάρθα — νὰ μού ἔλεγε μιὰ λέξη. Μὰ
ὄχι, ζήτησε νὰ μᾶς καταστρέψει, νὰ ρίξει τοὺς γονιούς
τους σὲ ἀτέλιωτη συμφορά. Νὰ λερώσει τὸ μέτωπό μας.

— Γιατί δὲν τὴν ἀγάπησε αὐτὸς καθόλου ! — φώναξε
ὁ Παντελῆς παίρνοντας κοκκινάδα θυμοῦ ἢ μορφὴν του
καὶ σφίγγοντας τὴ γροθιά του. Γιατί μὲ κκεὸ σκοπὸ κα-
τώρθωσε νὰ τὴν κλέψει ! Ἄν τὴν ἀγαποῦσε... θὰ σὰς τὴ
ζητοῦσε τίμια. Κι' ἀφοῦ τέλος πάντων σὰς τὴν πῆρε, θὰ
γύριζε πάλι μαζί μ' αὐτὴ στὴν πατρίδα του, νὰ πάρει
τὴν συγχώρεσή σας, τὴν εὐχή σας. Κι' ὄχι νὰ τὴν ἐγκα-
ταλείψει στοὺς δρόμους τῆς Ἀθήνας ἐρημν, πανέρημη...
Ναι, ἐπάνω στὸ κορίτσι σας ὁ Κωστής ἐκακούρησε !

Ὁ Ἡλίας σηκώθηκε ὀρθός, ὕψωσε τὰ χέρια του,
ἐτοιμος νὰ μπηξει φωνές.

— Πῶς εἶπες — φώναξε — στοὺς... δρόμους τῆς Ἀθή-
νας ;... ὥστε ἔμαθες τέτοιο πράμα, τὴν εἶδες ἐσὺ μὲ τὰ
μάτια σου, αἱ ;...

Ἡ θάλασσα μυρμουρίζε ἀκόμα, σὰ νὰ συνῶδευε τὰ
θλιβερὰ λόγια, πού γίνονταν ἐκεῖ στὴν ἡσυχία τῆς νύ-
χτας ἐπάνω στὸ χαγιάτι.

Ὁ ἀγέρας μυρμουρίζε κι' αὐτὸς μὲ φωνές δῶ κ'
ἐκεῖ, σὸν ἀπὸ στόματα θλιμμένων γυναικῶν.

Μὲ δάκρυα στὰ μάτια καὶ μὲ παλμούς στὴ φωνὴ του
ἔτσι μίλησε :

— Ναι, ἔλαχε κατὰ σύμπτωση νὰ τὴ δῶ στὴν Ἀθή-
να, μά... καλύτερα νὰ μὴ τὴν ἔβλεπα, τὴν εἶδα στὸ δρό-
μο, πρώτη μού μίλησε αὐτῆ. Τρόμαξα νὰ τὴν ἀναγνω-
ρίσω, καθὼς τὴν εἶδα πλούσια ντυμένη, μὲ φόρεμα τῆς
μόδας, καπέλλο ἀρχοντικὸ, μιὰ κόρη οἰκογενείας ἀριστο-
κρατικῆς, πού φαινότανε. Ὅχι, δὲν εἶτανε πιά ἐκείνη ἢ
Κατινίτσα, ἢ μικρὴ στὰ χέρια τὰ δικά σας, ἢ ντροπαλῆ,
πού στόμα εἶχε καὶ μιὰ δὲν εἶχε, ἢ Κατινίτσα τοῦ χω-
ριοῦ μας. Εἶχε ὀλότελα μεταβληθεῖ. Εἶτανε ἢ Κατινίτσα
τῆς Ἀθήνας, ἢ πεταχτὴ καὶ ξανοιγμένη. Μιλήσαμε, εἶδε,
πού εἶξερα, πῶς δέχτηκε ν' ἀκολουθήσει στὰ ξένα τὸν
Κωστή, συγκινήθηκε καὶ ὠμολόγησε, πῶς αὐτὸ εἶτανε
σφάλμα τῆς. Κι' ἔταν τὴ συνεβούλευσα νὰ γυρίσει στὸ
οπιτικὸ της, στὰ χέρια τὰ δικά σας, ἐδάκρυσε. Ὅχι μού

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣΤ'.

Ἡ ὠραία τοῦ Στέμματος.

Εἶναι Σεπτέμβριος τοῦ 1876 καὶ ἀκριβῶς ἡ 19η. Με-
γάλη συνάθροισις εἰς τὴν Πνύκα ὁ του ἠγόρευσε ὁ ἱστο-
ρικός Παπαρηγόπουλος καὶ ἄλλοι ὑπὲρ τῆς μὴ παραγνω-
ρίσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὸν δια-
κανονισμὸν τῆς αὐτονομίας Βοσνίας, Ἑρζεγοβίνης καὶ
Βουλγαρίας.

Ἡ γνωστὴ μας φιλολογικὴ καὶ μουσικὴ συντροφιά

εἶπε καθαρὰ, δὲν ἔχω μούτρα, μιὰ κι' αὐτὸς μὲ ἀπαρά-
τησε. Κ' ἔτσι δυστυχῶς, ποτὲ πιά, ὅσο αὐτὴ μακριὰ σας
θὰ μένει, δὲν ὑπάρχει ἐλπίδα, νὰ τὴ ματαίδητε, ποτὲ !..
Μόνον κείνη τὴ φορὰ τυχαία στὸ δρόμο τὴ συνήντησα καὶ
κρυμμιὰ ἄλλη φορὰ. Σὰν ὄνειρο εἶτανε πού διαλύθηκε...

— Ὁ ! μὰ δὲν τὴ ρωτοῦσες, πού μένει, πῶς ζεῖ, τί
δουλεῖα κάνει ;... ὄλ' αὐτὰ ; — ρώτησε μ' ἐνδιαφέρον ὁ πα-
τέρας τῆς.

Ὁ Παντελῆς κούνησε τὸ κεφάλι του καὶ στέναξε βα-
θεῖα.

— Ἦθελα νὰ τὴ ρωτήσω μά... χωριστήκαμε ἀμέσως...

— Καὶ γιατί ;...

— Δὲν εἶτανε μόνη τῆς. Πιὸ πέρα, λίγα βήματα, τὴν
περίμενε ὁ κύριος πού τὴ συνῶδευε, ἄγνωστος σὲ μένα.
Αὐτὸς τῆς ἐφώνασε, καὶ βιαστικὰ μὲ χαϊρέτης κ' ἔφυγε...

Κεῖνες τὶς στιγμὲς δάκρυα κερτὰ ἀναβλύσανε ἀπ' τὰ
μάτια τοῦ νιοῦ.

Κατέβασε στὰ στήθεια μολυβένιο τὸ κεφάλι του, ὁ
πατέρας, τὸ ἴδιο κ' ἡ μητέρα καὶ στὴν ἡσυχία ἐκεῖ, ἀρ-
κετὰ δάκρυα χύσανε, σὸν σὲ νεκρὸ μπροστά.

Πάει ναί, τὴν Κατινίτσα δὲ θὰ τὴ βλέπανε, οἱ φτωχοὶ
γονεῖς τῆς, ποτὲ, ποτὲ, πιά... Γιατὸ χωριὸ ὀλόκληρο
εἶχε πεθάνει, ναί !..

Κ. Α. ΦΩΤΑΚΗΣ

« Κύριοι, ἀρχίζει ἡ συνεδρίασις » λέγει
ὁ κακόμοιρος Μεγαλάκης εἰς τοὺς κακοφρα-
σμένους καὶ στραβομουτσουνασμένους ὑ-
πουργούς του. Συμβούλιον τοῦ στέμματος
βλέπετε ! Καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ὁ καυμένος
ἀκούει τὰ ἄλλα παιδιὰ νὰ παίζουσι.

Γιατὶ κι' αὐτὸς νὰ μὴ εἶναι ἕνα ἀπ' αὐτὰ ;

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΒΑΣΙΛΗΑΣ
ΑΡΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

ἦτο εἰς μεγάλην πατριωτικὴν ἐξέγερσιν. Κατόπιν οἱ φίλοι
ἐγύρισαν ἀπὸ τὸ συλλαλητήριον καὶ μέσα ἀπὸ τοὺς δρό-
μους τῆς Πλάκας ἐφθάσαν στὴ Μητρόπολη καὶ ἀπὸ κεί
ἔμπησαν στὴν ὁδὸν Φωκίωνος, ὅπου ἦτον ἡ περίφημη
μυρριά τοῦ Μπερλιουδάκη. Ἦσαν ὀκτώ.

Ἀφοῦ ἐψάλαν τοῦ πανοσιτισμοῦ τὰ ἐξ ἀμάξης καὶ κα-
τέκριναν τὴν μὴ ταχεῖαν καὶ σοβαρὰν στρατιωτικὴν τοῦ
τόπου μας παρασκευὴν, ἄλλοις ἀπὸ ὄλους εἶπε :

— Δὲ λέμε τώρα καὶ τίποτε καρδιακόν.

Ὅλοι ἐκύτταξαν τότε τὸν Ἱεροκλῆ.

— Ἐχω νὰ σᾶς πῶ ἕνα νέο. Λέγει ὁ Ἱεροκλῆς θρι-
αμβευτικῶς.

— Στὴν ὑγείᾳ σου λοιπόν ἀντὶ προλόγου.

— Στὸ ξενοδοχεῖον τοῦ «Στέμματος» ἦρθε μιὰ ὠραία.
Συργιανὴ εἶναι. Μὰ μὴν τὸ παίρνετε τὸ ὠραία στὴ
συνειθισμένη του σημασίᾳ. Εἶναι ἕνα θαῦμα !

— Χωρὶς ἄλλο τὴν ἐρωτεύθηκες.

— Ὅχι ἀκόμα. Μιὰ φορὰ τὴν εἶδα πού ἔβγαине ἀπ'
τὸ ξενοδοχεῖο μαζί μὲ μιὰ γερόντισσα κυρία...

— Καὶ ἄλλη μιὰ ;

— Καὶ ἄλλη μιὰ στὸν Κῆπο περίπατο μὲ τὴν ἴδια
γυαία κυρία.

— Στὴ τρίτη φορὰ ἡ ὑπόθεσις εἶναι τελειωμένη.

Εἶπε κάποιος καὶ γέλασαν ὄλοι.

— Θὰ τὴν ἐρωτεύθῃς καὶ μὲν Κώστα.

— Ἄν δὲν τὸν ἐρωτεύθῃ αὐτὴ προτῆτερα.

— Σκασμός ! μὴν κοροϊδεύετε τὸ ἰδανικὸ μου !

Καὶ μὲ εὐθυμία πολλὴ οἱ τῆς συντροφιάς ἐτράβη-
ξαν κατὰ τὸ Ζαχαράτου νὰ πάρουν τὸν καφέ τους.

Ὁ Αὐγουστῆς ὅμως οὔτε εὐθύμησε, οὔτε γέλασε, οὔτε
ἐβγαλε λέξι ἀπ' τὸ στόμα του.

Τὶ νὰ συμβαίνει ἀρὰ γε στὴν ψυχὴ του μέσα ;

Μιὰ προαισθησις ὅτι περὶ τῆς Πελαγίας του πρόκει-
ται τὸν βασανίζει. Αὐτὴ ἦταν στὴ Σύρα μὲ τὴ θεῖα τῆς
καὶ αὐτὴ ἐπρόκειτο νὰ ἐλθῇ στὰς Ἀθήνας νὰ συμπληρώσῃ
τὰς σπουδὰς τῆς στὴ μουσικὴ καὶ στὴ ζωγραφικὴ.

Τοὺς ἄφησε λοιπόν καὶ πέρασε ἀπ' τὸ ξενοδοχεῖο τοῦ
Στέμματος, ἀλλὰ μόνος του δὲν εἶδε τίποτε.

Ὁ Κῆπος ἀνοίγε Τρίτη καὶ Παρασκευὴ.

Τὴν Τρίτη δὲν εἶδε καμμιὰ κόρη ἐκτάκτου εὐμορφιάς
ὅπως τὴν περιέγραφεν ὁ Ἱεροκλῆς ἀλλὰ τὴν Παρασκευὴ !..

Σ' ἕνα μπαγκάκι τοῦ μικροῦ ἀναβρυτηρίου τῆς κόρης
μὲ τὸ σταμνάκι—Βλάχα τὴν λέγει ὁ λαὸς—τὴν βλέπει νὰ
κάθεται μόνη καὶ νὰ διαβάζῃ κάποιον βιβλίον. Ἦταν αὐτὴ !

— Αὐγουστῆ ! κύριε Αὐγουστῆ ! φώναξε πρώτη καὶ
πετάχθηκε ὀρθή.

— Κάθησε κοντά μου ! ἢ καλύτερα, πᾶμε νὰ περπατή-
σωμε ἐκεῖ πού δὲν εἶναι πολλοί. Ἔχουμε τόσα νὰ ποῦμε
καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ τὰ ποῦμε καὶ ὄλα καὶ γρήγορα
ὀπωσθήποτε, γιατί πρέπει νὰ γυρίσω στὸ σχολεῖον πρὶν
βραδυάση.

— Στὸ σχολεῖον ! !

— Χαχὰ, τί ἀστεῖο ! ἔχεις δίκην πού ἀπορεῖς. Ἄκου-
σέ με ὅμως πρῶτα, νὰ ἰδῆς τί συμβαίνει. Μὰ πὲς μου
πρῶτα τὰ δικά σου...

— Ὅχι τὰ δικά σου πρῶτα.

— Βάζομε κόμπο ;

— Βάζομαι.

ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

“ΤΟ ΑΠΟΠΑΙΔΟ,”

Γιά τὸ νέο ρωμάντζο τοῦ κ. Κ. Α. ΦΩΤΑΚΗ, ποῦ μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ ἐκδοτικός μας οἶκος θὰ κυκλοφορήσῃ, καὶ χάριν τῆς πλουσιωτέρας καλλιτεχνικῆς ἐμφανίσεώς του, δὲν ἐφείσθημεν δαπανῶν, γιὰ νὰ παρουσιάσωμεν μίαν πρωτότυπη ἔκδοσι.

Ἐπειδὴ τὸ ἔργο ἐκτυλίσσεται σὲ τοπεῖα τῶν Ἀθηνῶν καὶ μὲ ἑλληνικούς τύπους, αἱ εἰκόνες, εἶχομεν τὴν ἔμπνευσιν νὰ φωτογραφηθοῦν ἐκ τοῦ φυσικοῦ εὐγενῶς προσφερθέντων γιὰ νὰ ὑποδυθοῦν τὰ δρῶντα πρόσωπα οἱ ἠθοποιοὶ τοῦ θιάσου Μ. Κοτοπούλη, κυρία Χρύσα Καλὸ καὶ κύριος Κώστας Παπαγεωργίου.

Ἐν αὐτοκίνητον χρησιμοποιοῖται ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ ἐπιβαίνουν ὁ συγγραφεὺς κ. Φωτάκης, ὁ Διευθυντὴς τοῦ «Παντογνώστου» κ. Ἰωάννου, οἱ ἠθοποιοί, ὁ φωτογράφος μὲ τὰ σύνεργά του. Συναποκομίζομεν ἀπὸ τὰ καμαρίνια τῶν ἠθοποιῶν ἐνδυμασίες, μπερούκες, δολοφονικά ὄργανα, ψεύτικα μουστάκια, κραγιόν, γιὰ τὴν παραλλαγὴν τοῦ προσώπου καὶ τὸ αὐτοκίνητόν μας ἔτσι ἔχει μεταβληθεῖ σ' ἓνα κινητὸ θεατρικὸ καμαρίνι.

Σταθμεύομεν πρὸ τοῦ Βαρβακείου Γυμνασίου. Ὁ γυμνασιάρχης κ. Δ. Γουδῆς μᾶς ὑποδέχεται, ἐνῶ οἱ μαθηταὶ φιλοπερίεργοι συγκεντρῶνται μπροστὰ στὸ φωτογραφικὸ φακὸ τῆς μηχανῆς.

Ὁ ἠθοποιὸς κ. Παπαγεωργίου παρουσιάζεται ὡς μαθητῆς, ποῦ οἱ δασκάλοι του ἔχουν ἀποβάλλει τοῦ Γυμνασίου καὶ περίλυπος ἀναχωρεῖ ἐγκαταλείπων γιὰ τελευταία φορὰ τοὺς δασκάλους καὶ τὰ γράμματα, καὶ ἀποφασισμένος νὰ μὴν ἐπιστρέψῃ στὸ σπίτι του, στοὺς αὐστηροὺς γονεῖς του, ἀπ' τὸν φόβον τῆς ὀργῆς τῶν γιὰ τὴν ἀποβολή του.

Ὁ κ. Φωτάκης, διαρκῶς εἰς κίνησιν διατελῶν, φωνάζει.

— Στὸ Ζάππειο τώρα.

Καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν κ. Παπαγεωργίου τοῦ λέγει.

— Γίνου ἀλήτης.

Ὁ κ. Παπαγεωργίου σ' ἓνα δωμάτιον τοῦ Βαρβακείου μεταμορφώνεται εἰς ἀλήτην.

Τὸ αὐτοκίνητόν μας ἀναχωρεῖ.

Πλήθος περιπατητῶν στὸ Ζάππειο συγκεντρῶνται γιὰ νὰ παρατηρήσῃ τὸν κ. Παπαγεωργίου ἀλήτη, μαζὶ μὲ ἄλλους φίλους του, ποῦ ξαπλωμένοι στὰ μαρμαρένια σκαλοπάτια, κοιμοῦνται, ὁ ἓνας πλάι στὸν ἄλλον, ἀκουμπισμένοι.

Πολλοὶ μᾶς ἐρωτοῦν, ποῦ θὰ παρασταθῇ ἡ κινηματογραφικὴ ταινία! Δὲν δίδομεν ἀπαντήσεις. Εἶμεθα ἀφοσιωμένοι στὴν εἰκόνα. Ὁ κ. Ἰωάννου δίδει τὰς ὁδηγίας του, γιὰ τὴν καλλιτέρα στάση τῶν ἀλητῶν, πρὸ τοῦ φωτογραφικοῦ φακοῦ.

Ὁ φωτογράφος ἐτελείωσεν. Μᾶς ἐρωτᾷ;

— Καὶ τώρα γιὰ ποῦ εἴμαστε;

Ὁ κ. Φωτάκης μὲ σοβαρὸ ὕφος, ἀπαντᾷ.

— Γιὰ τὸ νεκροταφεῖο!...

Ὁ κ. Παπαγεωργίου συμπληρώνει.

— Καὶ γιὰ τὸ Φάληρον, ποῦ θὰ πέσω νὰ πνιγῶ!...

Εἶνε οἱ σκηνῆς τοῦ ἔργου, ποῦ πρέπει νὰ φωτογραφηθοῦν κ' ἐπιβαίνομεν τοῦ αὐτοκινήτου, τὸ ὅποσον διασχίζει τὴν ὁδὸν τῆς ἀναπαύσεως.

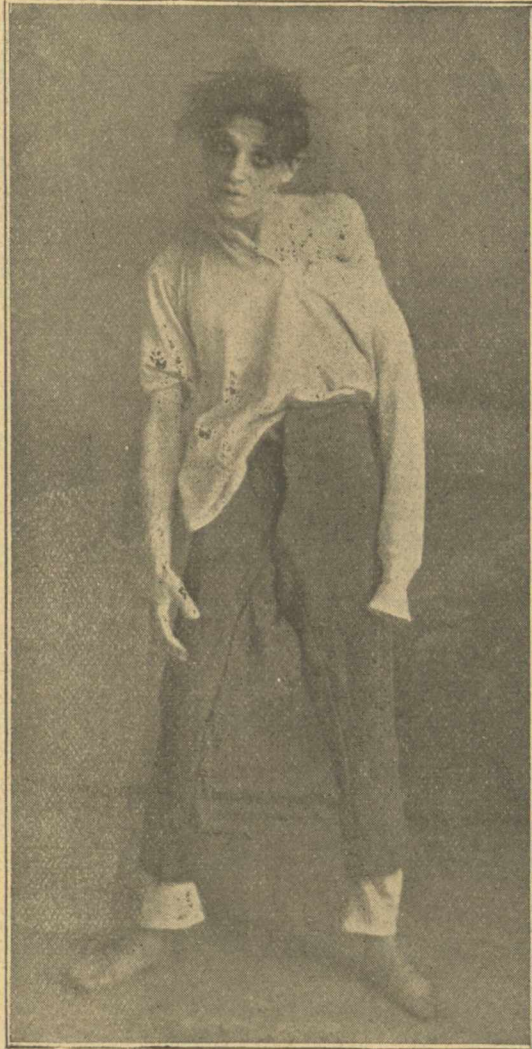
Ἀνάμεσα στοὺς σταυρούς, στὴς προτομὰς τῶν νεκρῶν καὶ τοὺς φανούς τῆς νεκρᾶς πολιτείας, βαδίζομεν βιαστικοί.

Ἀπέναντί μας περνοῦν κηδεῖες. Ἄλλοι θάφτουν νεκροὺς προσφιλεῖς κι' ἀκούγονται οἱ διαπεραστικοὶ θρήνοι γονέων στοὺς τάφους τῶν παιδιῶν, κι' ὄρφανῶν στοὺς τάφους γονέων ἀλησμονήτων, ἐκεῖ ἢ καμπάνα τῆς ἐκκλησίτσας ἤχηε πενθίμως.

Ὁ κ. Ἰωάννου, ἀφοῦ περιεπληγήθημεν στὰ ἐλικοειδῆ πράσινα δρομάκια τοῦ κοιμητηρίου, ἀποτόμως σταματᾷ, ὑψώνων τὸ μπαστοῦνί του.

— Ἐδῶ εἶνε καλὰ—φωνάζει. Σταθίθε!

Ὁ φωτογράφος στήνει τοὺς τρίποδας καὶ στερεῶ-

Τὸν ρόλον ὑπεδύθη ὁ ἠθοποιὸς κ. Κώστας Παπαγεωργίου

ΠΕΝΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΕΠΕΤΗΡΙΣ

(ΕΥΒΟΙΑΣ, ΣΚΙΑΘΟΥ, ΣΚΟΠΕΛΟΥ, ΣΚΥΡΟΥ, ΑΠΟΝΗΣΟΥ τοῦ 1925)

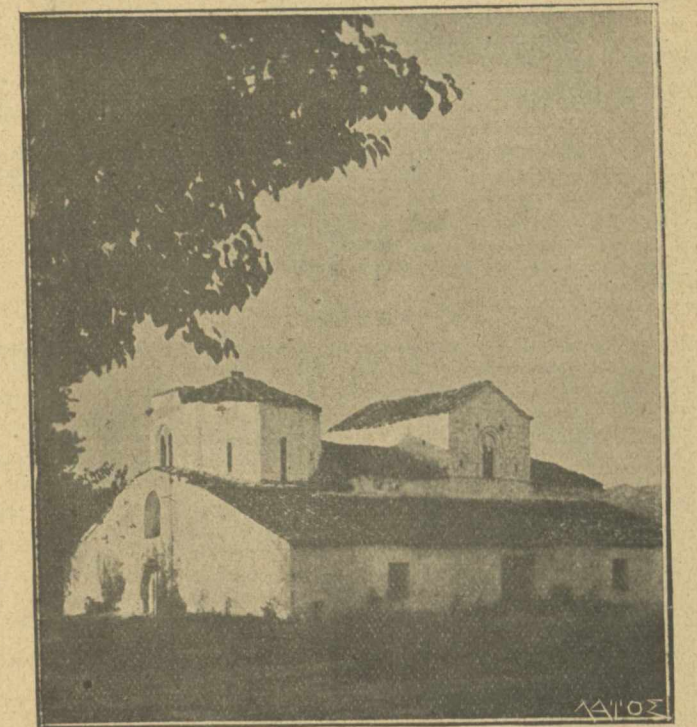
Συνδρομὴ προπληρωτέα δρ. 50 ἀποστέλλεται πρὸς τὸν

κ. **ΙΩΑΝΝΗΝ Δ. ΦΩΚΙΤΗΝ**

Ὁδὸς Ἀσκληπιοῦ 35, Ἀθήνας

Θὰ πραγματευέται ἀλιευτικά, ἀνέκδοτα, περὶ ἀνθρακωρυχείων, ἀρχαιολογικά, βιβλιογραφίαν, βιομηχανίαν, βιοτεχνίαν γάμους, γεννήσεις, γεωγραφίαν, γεωλογίαν, γεωργίαν, γυμναστικά, δαπάνας δημοσίου, δασολογικά, δειροκομικά, δημογραφίαν, δημόσια ἔργα, δημοτικά ἔργα, δημοτικῶς καρπούς, δικαστηριακά καὶ δικαστικά, ἐγκληματολογικά, ἐθνικὴν περιουσίαν, ἐκπαιδευτικά, ἐλονοσιακά, ἐπαγγελματικά,

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΝΩΣΤΟΝ ΠΕΝΤΑΝΗΣΟΝ

ΠΛΑΤΥΔΗΜΗΤΡΗΣ

Ἀύλωναρίου ἐνθα ἡ ἐτησίᾳ ἐμπορικὴ πανήγυρις Ἀγ.ΘΕΚΛΗΣ 14-24 Ὀκτωβρίου. Ἐκτίσθη ὑπὸ καλλιτέχνου οὐβίνου ὁ διδάσκαλος ἰδὼν τὴν τελειότητα τοῦ ἔργου ἀπέθανεν ἐκ φθόνου (Λαϊκὴ Παράδοσις. Ἐκδοσις Πεντανησιακῆς Ἐπιτηρείδος)

ἐπιστημονικά, ἐργατικά, ἐριουργίαν, ζωγραφικὴν, ζωτεχνικά, ζημίαις καὶ τρόπους προλήψεως, ἡμερολόγιον, ἡσώας (1821-1922), θεάτρα, θρησκευτά, ἱαματικά πηγᾶς, ἰδιωτικά ἔργα, Ἰσράρχας, Ἰσραηλιτικά, ἱστορικά, καλλιτεχνικά, κανοβουργίον, κατακόμβαι, κληρον, κλινικάς, κτηματολόγιον, κτηνιατρικά, κυψέλαι, λατομεῖα, λέσχας, λευκόλιθον, λιμενικά, λιουουργίαν, λουτροπόλεις, μέλαι μέταλλα, μνημεῖα, μονᾶς, ναυπηγεία, ναυτιλίαν, νομοθετικὸν ἔτος, νοσοκομεῖα, ὁδοποιίαν, οἰκονομικά, οἰνοπνευματοποιίαν, οἰνοποιίαν, πανηγύρεις παράλια, περιθάψεις, προϊόντα, προόδους, προϋπολογισμούς (θῆμων, κοινοτήτων, μονῶν), σημαντήρας, σηροτροφίαν,,

νσι τὴ μηχανή του. Ὁ συγγραφεὺς διδάσκει τὴ σκηνὴ τοῦ ἔργου του. Ἡ διήγησις προκαλεῖ συγκίνησιν εἰς ἄλλους.

Ὁ κ. Παπαγεωργίου παίρνει τὴν ἀνάλογη στάση του, σὲ στιγμὴς ποῦ τὸ Ἀπόπαιδο φιλοσοφεῖ, γιὰ τὸ θάνατό του καὶ τὴν ὀρφάνειά του, ἀφοῦ ξέρει, πῶς ἐγκαταλείμμενο ἀπ' ὄλους στὸν κόσμον τοῦτο, θὰ σφαλίσαι τὰ μάτια, δίχως νὰ τὸν κλάψαι κανένας οὔτε μάνα, οὔτε πατέρας. Ἡ κακία κι' ἀστοργία τῶν ἀνθρώπων, τοῦ προξενοῦν σκέψεις φιλοσοφικῆς. Ἡ σκληρότης τῶν γονέων του.

Ἡ καμπάνα ἤχηε πενθίμως, ἐνῶ ὁ κ. Ἰωάννου μετὰ τῶν ἠθοποιῶν συζητοῦν περὶ τῶν ἄλλων σκηνῶν τοῦ «Ἀπόπαιδου», στὴν ἐξέδρα τοῦ Φαλήρου, στὸ μπουδρουμί τῶν φυλακῶν, σ' ἓνα δωμάτιον ἐνὸς χασισποτότου κ. λ. π.

Ἐξερχόμεθα τοῦ νεκροταφείου, ἐνῶ παρακολουθοῦμεθα ὑπὸ τῶν περιέργων βλεμμάτων τῶν ἀνθρώπων, ποῦ μετέβαιναν ἐκεῖ μόνο γιὰ νὰ θρηνησοῦν καὶ προσευχηθοῦν.

Στὴ λεωφόρον Συγγροῦ, πλησίον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Σώστου, σταματῶμεν.

Ὁ ἀλήτης, ἐνῶ βαδίζει, παρασύρεται ὑπὸ τοῦ αὐτοκινήτου μας καὶ τσακίζει τὸ πόδι του.

Τὴ σκηνὴ αὐτὴ ὑποδύονται καὶ οἱ κ. κ. Φωτάκης καὶ Ἰωάννου, αἵτινες ἐπιβαίνοντες τοῦ αὐτοκινήτου, πρὸ τοῦ δυστυχήματος, ἐγείρονται ἔντρομοι.

Τὸ «Ἀπόπαιδο» γιὰ λίγο καιρὸ γίνεται καμχιέρης σ' ἓνα ξενοδοχεῖον, ὅπου γνωρίζεται μὲ τὴν Λουλούκα τὴν καμαριέρα, στὴν ὅποιαν ἐξομολογεῖται τὸν πόνον του. Εἶναι μὴ σκηνὴ ποῦ ἡ κυρία Χρύσα Καλὸ, μὲ τὴν ἔκφρασί της καὶ τὴν τέχνην τῆς ἠθοποιίας της, ζωντανεύει περισσότερο τὸ ἔργο. Κι' ἔπειτα ἡ Λουλούκα ἐνῶ ἔδειχνε μίαν συμπάθειαν ἐξαιρετικὴν στὸ «Ἀπόπαιδο» ἓνα πρωῒν, μόλις ξύπνησε, ζήτησε νὰ παρασύρῃ μὲ τὴν ὀμορφίαν τοῦ κορμιοῦ της στὸν σαρκικὸ ἔρωτα τὸ παιδί αὐτό, ποῦ ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες ἢ γυναίκα τὸ κλώτσησε καὶ τῶρριξε στὸ μπουδρουμί.

Εἰς τὴν δευτέραν αὐτὴν σκηνὴν τοῦ σαρκικοῦ πόθου ἡ κ. Χρύσα Καλὸ ἐχρωμάτισε τόσο θελκτικὰ τὴν εἰκόνα ποῦ μόνον ὅταν τὴν παρατηρήσῃ κανεὶς θὰ μπορέσῃ νὰ νοιώσῃ καλὰ τὴν ἀξίαν της.

Ἄς μὴν εἰποῦμε ὅμως περισσότερα. Ἀφήνομε ἐκεῖνους ποῦ θὰ ἴδωσιν καὶ θὰ διαβάσωσιν τὸ «Ἀπόπαιδο» νὰ κρίνωσιν ὅλην τὴν ἐργασίαν ποῦ ἐκάναμε, γιὰ νὰ παρουσιάσωμε μίαν ἔκδοσιν καλλιτεχνικὴν καὶ ἐπιμελημένην, ἀνάλογη μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου.

“ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ”.

“Ἐνα μικρὸ παιδάκι ποῦ λαχταράει τὰ παιχνίδια στὴν λιακάδα, ποῦ θέλει σὰν τὰ ἄλλα παιδάκια τὴν ἐλευθερίαν, τὸ φῶς, τὴν χαρὰ, πρέπει κάθε τόσο νὰ πάρῃ τὸ καθάριστο του, κι' ἄς μὴ χρειάζεται «διὰ νὰ προφυλαχθῇ ἢ πολυτέμπος ὑγείαν τῆς Α. Μ.»

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΒΑΣΙΛΗΑΣ
ΠΟΥ ΑΡΧΙΖΟΜΕ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΧΡΟΝΟ

σδηροουργίαν, στρατόν, συγκοινωνίας, συλλόγους, τοπεία, τραπέζας, τύπον, υδραυλικά έργα, φανούς, φιλανθρωπικά ιδρύματα, φορολογίαν, φυσιογνωμίας, χάρτας, χαρτοποίαν, χρέος (δημόσιον, δημοικόν, κοινοτικόν, λιμενικόν, μοναστηριακόν), χρονολογίας, κλπ.

Οί επιθυμούντες να καταχωρίσωσι διαφημίσεις εις τεύχος τόνον ευρείας δημοσιότητος δύνανται ν' απευθύνωνται προς τόν διευθυντήν τής ύλης και διαχειριστήν τής Πεντανησιακής έπετηρίδος κ. Ι. Δ. Φωκίτην, οδός 'Ασκληπιού 35, 'Αθήνας.

ΑΠΟ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΩΣΜΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Η μεγαλύτερα σήραξ του κόσμου εφίσταται εν Γερμανία πλησίον του Ρήνου, υπό το όρος Νέρτε, μήκους 8 χιλιομέτρων. Εφίσταται υπό την γήν εις βάθος εκατοντάδων μετρων.

— Η «Στάρ» τής Νέας Υόρκης βεβαίσι, ότι εις τα χημικά έργαστήρια τής Στάνταρ Κόμπαν εν Ν. Υερσέρ άνεκαλύφθη άέριον, όπερ εισπνεύσαντες 10 εργάται παρεφρόνησαν. Είς άπέθανε εν διαρκεί παραληρήματι.

— Ο καθηγητής Σκοκιάζε άποδίδει την γονιμότητα των περι τον Βεζούβιον άμπελων εις την ραδιοενεργόν δύναμιν των άερίων του ήφαιστείου. Από τα σταφυλάς των εύφωρον τούτων άμπελων παράγεται ό παγκοσμίου φήμης οίνος «Λάκρμα Κρίσι» ήτοι «δάκρυ του Χριστού».

— Αναζητείται εν Παρισίοις ό τάφος τής Αιγυπτίας Βασίλισσης Κλεοπάτρας. Μέχρι πρό τινων έτών εν τή 'Εθνική Βιβλιοθήκη Παρισίων εφίστατο ή σαρκοφάγος τής, ήτις κατά τον πόλεμον του 1870 είχε καταβύσασθι προς φύλαξιν εις τα ύπόγεια. Εκεί όμως, λόγω τής ύγρασίας, ή μούμια προσβλήθη υπό σκολήκων. Και ό Διευθυντής τής βιβλιοθήκης την έθαψε τότε κάπου, ως μη συντηρουμένη πλέον. Ήδη αναζητείται τό άγνωστον μέρος τής ταφής.

ΤΕΧΝΗ

Απέθανε και εκηδεύθη δημοσία δαπάνη εν Παρισίοις ό διάσημος μουσικοσυνθέτης Γαβριήλ Φωρε, δημιουργός τής «Πηελόπης», των «Νυκτωδιών», του «Προμηθεως», τής «Γεννήσεως τής Αφροδίτης», του καλού τραγουδιού, των «Μελωδιών τής Αρτέμιδος» και τόσων άλλων μουσικών μνημείων μιάς ύψηλοτέρας τέχνης. Ο Φωρε ύπήρξε διδάσκαλος τής γοητείας και έδωκεν εις τον κόσμον άληθομονητα μαθήματα τάκτ, μέτρον λογικής και καλαισθησίας.

— Η μεγαλύτερα εικών, παριστώσα χωρίον πλησίον ποταμού, εφίσταται εις τό Πεκίνον. Εφίλοτεχνήθη πρό πολλών αιώων ύπ' άγνώστου ζωγράφου. Αί λεπτομέρειαι τής εικόνας παρουσιάζουν ζωηρότατον ρεαλισμόν· μεταξυ άλλων ύπάρχουν χωρικοί κινέζοι με άνθη ανά χείρας. Πλούσιος άμερικανος ήγόρασε τό έργον άντι 100 χιλ. δολλαρίων.

— Υπό πλήρους επιτυχίας έστέρθη ή δωδεΐσα συνουλία τής Δίδος Ανθ. Κομποθέτρα εις τό θέατρον «Ολύμπια» ένόπιον πυκνού άκροατηρίου. Η καλλιτέχνης ύπήρξεν άψογος, ιδίως εις την έκτέλεσιν των κλασικών τεμαχιών, καταχειροκροτηθείσα.

— Είς τό Φουαγιέ του θεάτρον Καϋνόνι του Βιτζεβάνο τής Λομβαρδίας έγιναν τ' άποκαλυπτήρια του όρειχαλκίνου αγάλματος τής άθανάτου τραφιδού Έλεονώρας Ντουΐζε.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

— Εκτυπείται ήδη τό «Απόπαιδο» του γνωστου έλληνος λογογράφου κ.Κ.Α. Φωτάκη. Τό βιβλίον θα περιέχη δώδεκα εικόνας εκ του φυσικού τή εύγενεί συμμετοχή των ήθοποιών του θιάσου Κοτοπούλη κυρίας Χρύσας Καλό και κυρίου Κώστα Παπαγεωργίου. Είς τινας των σκημών του έργου έλαβον μέρος ό συγγραφεύς και ό εκδότης «Παντογνώστης». Ούδεμία άμφιβολία ύπάρχει, ότι ή έκδοσις, τόσον διά την πρωτοτυπίαν τής, όσον και διά την άξίαν του έργου, θα σημειώση έξαιρετικήν επιτυχίαν.

— Απέθανε ή άγγλίς συγγραφεύς Φράντσις Χωδγκον Μπάρνετ, τής οποίας τό μυθιστόρημα «Μικρός Λόρδος» την κατέστισε διάσημον. Τό είχε διασκευάσει και διά την σκηνήν. Ως

σκηνικών έργον εδιδάχθη και υπό του μακαρίτου Σαγιώρ εν 'Αθήναις.

— Πολύς λόγος γίνεται εις τον παρισινόν τύπον περι των «Τέρψεων και Ημερών», τής παλαιάς συλλογής διηγημάτων και πεζών ποιημάτων του Μαρσέλ Προυστ, ήτις άνετυπώθη έσχάτως και ήτις είχε εκδοθή τό πρώτον τφ 1896 με πρόλογον του Ανατολ Φράνς.

— Ο «Εσπερινός Ταχυδρόμος» του Μιλάνου σχολιάζει διά μακρών και θεωρεί άπίθανον την είδησιν περι άναγνωρίσεως των όστών του 'Ιταλοί ποιητου Δάντε, ήν επί τή ευκαιρία τής 6ης εκατονταετηρίδος του αναφέρει ό Κορράντο Ρίτσι εν βιβλίω έσχάτως εκδοθέντι.

— Τό βραβείον Νόμπελ διά την φιλολογίαν άνεμνήθη έφρέτος προς τον πολωνόν συγγραφέα Ρείμοντε διά τα παρ' αυτού δημοσιευθέντα σπουδαία έργα.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Λέγεται, ότι ό Τρότσκι εφίσταται Ινκόγκνιτο εν 'Ιταλία και συνεννοείται με τους μπολσεβίκους 'Ιταλούς.

— Τό εις 'Αμερικην άφικόμενον εκ Γερμανίας Τσπέλιν άπεφασίσθη, όπως έφεξής χρησιμοποιείται διά την τακτικήν έναέριον συγκοινωνίαν μεταξυ Ν. Υόρκης και Λονδίνου· άλλα την πρώτην πτήσιν θα κάμη εις Ουάσιγκτων.

— Τηλεγραφοϋν εξ 'Ιάβιας, ότι ισχυρά σεισμική δόνησις κατέστρεψε πολλά χωρία.

— Του όλλανδοϋ εφευρέτου Φλέντερ ό ύψηλός πύργος όστις διά χρησιμοποίησεως του άέρος θα παρέχει κινητήριον δύναμιν εις τα Ιστιοφόρα πλοία, θα δοκιμασθή ή άποτελεσματικότης επί πλοίου 10 χιλ. τόνων.

— Τα άμερικανικά φύλλα άγγέλουں έλλειψιν πετρελαίου και βενζίνης μετά 5 έτη άν ταυτοκίνητα εξακολουθήσουν ν' αυξάνωνται και να χρησιμοποιουν την βενζίνην ως κινητήριον δύναμιν.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ

— Ο μικρός ποταμός Μπουλαΐς, πλησίον του Δελού, έδηλητηριάσθη άγνωστον πώς. Τα ύδατά του έλαβον χρώμα ύποπράσινον και πολλοί Ιχθύες εύρέθησαν νεκροί εις την έπιφάνειαν. Απεστάλησαν χημικοί προς εξέτασιν του παραδόξου γεγονότος.

— Η συνήθεια των γυναικών να βάφουν ξανθά τα μαλλιά των χρονολογείται εν Γαλλία από τής εποχής 'Ερρίκου Γ'. Λόγος τής μεταβολής ταύτης ήτο ή Αικατερίνη των Μεδίκων, ήτις είχε ξανθά μαλλιά, αι δε κυρίαί τής Αύλης ήθέλησαν να την μιμηθούν.

— Εκ των εν Αιγύπτω άνασκαφών έξηκριβώθη, ότι πρό3200 έτών οι Αιγύπτιοι μαραγκοί είχαν όλον τον πλούτον των σημερινών εργαλείων διά την τέχνην των. Εν πολλοίς δε είχαν και τελειότερα εργαλεία.

— Οι άμερικανοί χρησιμοποιουν τον χάρτην και διά την κατασκευήν σωλήνων οργάνων λειτουργίας.

— Η όμβρέλλα είναι κινεζική εφεύρεσις. Η 'Ασπασία είχε θαναμασίαν όμβρέλλαν· όμοίως και ή Κλεοπάτρα.

ΤΕΛΕΙΟΤΑΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΑΚΤΙΝΟΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΚΤΙΝΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Ίατροϋ-Ακτινολόγου Αντιφυματικών Ίδρυμάτων του Κράτους εν τφ Ιατρειφ Ε. ΒΙΔΑΛΗ, Ιατροϋ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

(Οδός Γλάδστονος, 5 -- Παρά την Στοάν Φέξη)

Ώραι εργασίας καθ' εκάστην 11 π. μ. — 1 μ. μ.

Ακτινσκοπήσεις — Ακτινογραφίαι — Ακτινοθεραπείαι

Διαθερμία — Τεχνητή Ήλιοθεραπεία.

ΛΙΑΝ

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

Αρχίζει ή έκδοσις πλήρους

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ

του Έκδοτικού Τμήματος του «Παντογνώστου» υπό τον τίτλον

“ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΝΘΕΟΝ”

1821-1921

ΟΛΟΙ ΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ 1821-1921

Θα περιληφθούν εις τό άνωτέρω κολοσσιαϊον Έργον.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ οι δράσαντες και άκμάσαντες εις την Έπανάστασιν, εις την Πολιτικήν, εις τον Κλήρον, εις την Επιστήμην, εις την Τέχνην, εις την Δογολογικήν, εις την Ιστορίαν, εις την Μουσικήν, εις τό Θέατρον, κλπ. κλπ.

ΟΙ ΓΝΩΣΤΟΤΕΡΟΙ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΟΙ—ΙΣΤΟΡΙΟΔΙΦΑΙ—ΛΟΓΟΤΕΧΝΑΙ εργάζονται εις την συγγραφην των βιογραφιών των άνωτέρω, αι όποιαι θα άποτελέσουν έργον μνημειώδες και μοναδικόν εις την Ελλάδα.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ καταγίνονται διά τας προσωπογραφίας των και διά τας ιστορικές σκηνάς εκ του βίου και τής δράσεώς των.

Ο «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ», ούτε δαπανών, ούτε κόπων φείδεται εκ καθήκοντος προς τό Μέγα και Ωραϊον Παρελθόν και προς τους εργάτας τής Έλληνικής Άνεξαρτησίας και Ακμής.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΞ ΕΙΔΙΚΩΝ διευδύνει την κατανομήν τής εργασίας και την έκτέλεσιν αυτής.

ΤΟ ΟΛΩΝ ΕΡΓΩΝ θα έκδοθη κατά τεύχη άνεξάρτητα, διά μίαν εκάστην προσωπικότητα, πλουσίως εικονογραφημένα και επί άριστου χάρτου.

ΠΡΕΠΪΕΙ [όλοι οι Έλληνες να άποκτήσωσι τό

“ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΝΘΕΟΝ”, 1821-1921

ΕΠΕΙΔΗ τό Έργον θα έξαντληθή ταχέως δεχόμεθα από σήμερον δηλώσει μετá του κατωτέρω σημειουμένου δικαιώματος έγγραφής, όπερ θα ύπολογισθή εις την άξίαν του όλου έργου.

Διά τό Έσωτερικόν	Δρ. 25.—
• την 'Αμερικην	Δολλ. 1.—
• την Αίγυπτον και 'Αγγλίαν	Σελ. 5.—
• τό Έξωτερικόν ένγένει	Φραγ. Γαλ. 25.—

ΖΗΤΗΣΑΤΕ δελτία έγγραφής από τα Γραφεία «Παντογνώστου» Οδός Ίπποκράτους 32 — Αθήναι.

ΤΟ ΑΓΝΟΤΕΡΟΝ ΓΑΛΛΑ

ΤΟ ΙΩΡΑΙΟΤΕΡΟΝ ΓΑΛΛΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ίδρυθείσα τῷ 1893

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ

Δρ. 72,000,000

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ

Δρ. 23,000,000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ — Τηλ. Διευθ.: ΤΡΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Αργίσιον, Αἴγιον, Ἀλεξανδρούπολις. (Δεδεάγατος)
Ἀμφισσα, Ἄργος, Ἀργοστόλιον, Βόλος, Γύθειον,
Δημητσάνα, Δράμα, Ζάκυνθος, Ἡράκλειον, Θεσσα-
λονίκη, Ἰθάκη, Ἰωάννινα, Καβάλλα, Καλάμαι, Καρ-
πενήσιον, Καστορία, Κέρκυρα, Κάστρον (Λήμνος)
Κιάτον, Κοζάνη, Κόρινθος, Κυπαρισσία, Λαμία, Λά-
ρισσα, Δεβάδεια, Μεγαλόπολις, Μυτιλήνη, Ναύ-
πακος, Σάνθη, Πάτραι, Πειραιεὺς, Ποταμὸς (Κύ-
θηρα) Πρέβεζα, Πύργος, Ρέθυμνος, Σάμος (Βαθῦ),
Σάμος (Καρλόβασι), Σπάρτη, Σῦρος, Τρίκαλα,
Τρίπολις, Χαλκίς, Χανία, Χίος.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

(Ἐν Ἀγγλίᾳ) Λονδίνον, 22 Fenchurch Street, (Ἐν Κων-
σταντινουπόλει προσωρινῶς κλειστὸν, (Ἐν Ἀμερικῇ) Νέα
Ἵόρκη, 25 Pine Street, (Ἐν Αἰγύπτῳ) Ἀλεξάνδρεια, Κάι-
ρον, Πόρτ - Σαΐδ, (Ἐν Σμύρῃ) (προσωρινῶς κλειστὸν), (Ἐν
Κύπρῳ) Λεμεσὸς, Λευκωσία.

Ἄνταποκρίται καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὰς κυριωτέ-
ρας πόλεις τοῦ Κόσμου.

Ἐκτελεῖ πᾶσαν Τραπεζικὴν ἔργασίαν.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΓΡΑΜΜΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ — ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

ἐκτελουμένη διὰ τῶν γνωστῶν πολυτελῶν καὶ ταχέων ὑπερωκεανίων της.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΓΡΑΜΜΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-Θ/ΝΙΚΗΣ—ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ—ΚΩΝΣΤΑΝ-
ΤΖΗΣ—ΒΑΡΝΗΣ—ΠΕΙΡΑΙΩΣ—ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ

ἐκτελουμένη διὰ τοῦ ταχυτάτου ὑπερωκεανίου της «ΠΑΤΡΙΣ» [καὶ] τοῦ γνωστοῦ πολυτελοῦς
θαλαμηγοῦ «ΑΝΔΡΟΣ»

Μηνιαία γραμμή Πειραιῶς—Χίου—Μιτυλήνης—Θ/νίκης—Βόλου—Πειραιῶς—Πατρῶν—Μασσαλίας
ἐκτελουμένη διὰ τῆς πολυτελοῦς θαλαμηγοῦ «ΝΑΕΟΣ».

Γραμμαὶ δε' ὄλους τοὺς ἑλληνικοὺς λιμένας.

Πληροφορίαι: Ἐν Πειραιεὶ ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ, Μέγαρον Βάτη 1ον πάτωμα τηλ. 3-64

Ἐν Ἀθήναις, Ἀπελλοῦ 1 Τηλ. 6-44.

ΤΥΠΟΙΣ: ΜΙΧ. ΜΑΡΤΖΕΒΒΛΑΚΗ Ὀδὸς Μιλτιάδου 7—ΑΘΗΝΑΙ